

České slovo

Vzkříšení

OLGA VALESKÁ

Český národ prožívá vzácné chvíle ve svých dějinách: první jaro svobody, nadšení týdnů a měsíců, kdy čas je mlád a nic není nemožné. Taková možnost - začít znova a jinak, se naskytá jednou za staletí. Zbavit se všeho špatného, nedokonalého, zbytečného. Moudře a pečlivě vybírat jen to nejosvědčenější a nejlepší - od sousedů i z naší minulosti. Navazovat na nejdemokratičtější tradice, vyvarovat se chyb, jichž se na cestě, kterou jsme právě nastoupili, dopustili jiní.

Změny, které cesta k demokracii s sebou přinese, zasáhnou život každého. Pro ty, kteří náš národ po desetiletí vykořisťovali, i pro jejich přísluhovače a příkyvovače, to bude znamenat ztrátu nezasloužených výsad a privilegií, nutnost, žít se poprvé v životě poctivě. Pro všechny utlačované a ponižované je to osvobození od pronásledování a příkoří. Úlevný pocit, že už se nikdy neozeve v noci obávané zazvonění u dveří. Že cizí oči nebudou číst můj dopis, cizí uši nebudou odposlouchávat můj rozhovor. Že slova „kádrový posudek“ budou pro novou, vyrůstající generaci prázdným pojmem.

A mezi tím celá škála drobných či větších změn v životě milionů. Především svoboda. Od volnosti sednout o velikonočních do auta a zajet si do Vídně nebo do Bavorska, až po volnost založit si vlastní podnik. Ne všechny tyto změny budou okamžité, a zdaleka ne všechny budou snadné. Lidé se budou muset učit stát na vlastních nohou, brát na sebe riziko, nést odpovědnost za své rozhodnutí.

Je to nový svět. Je to vstup do života, záhadného, plného nových a nečekaných jevů. Jako když se dítě narodí. Zpočátku je mu všechno nové a neznámé. A přece brzy vnímá krásu, kterou mu život dává: kvetoucí jabloně, vítr ve vlasech, vůni růží, chuť jahod a bublání potůčku. A nevnímá to vše pasivně, nýbrž používá svých nově objevených smyslů a schopností k podnikání: tvoří, mění, učí se chybami, roste.

Náš národ také nyní vstupuje do neznámého světa svobody. My, kteří žijeme už déle ve svobodě, musíme mu v těchto prvních krůčcích pomáhat - ať už skutkem či radou. Aby země našich předků, v níž jsme se zrodili a k níž nás poutá duchovní dědictví, nebo alespoň pouto vzpomínek, byla zas radostná, prosperující a krásná na pohled. Aby se i ona dočkala vzkříšení, jako náš národ, jeho nejlepší tradice, pravda o jeho minulosti.

Velikonoce byly pro nás v době komunistického útlaku symbolem víry a naděje v lepší budoucnost. Ten, kdo tuto víru neztratil, čerpal sílu a útěchu z radostné zvěsti o milosrdenství Božím, které je tak velké, že dává po smrti následovat vzkříšení. O letošních velikonočních si připomínáme, že jsme se sami stali svědky takového zázraku: vzkříšení našeho národa z poroby, z letargie a duchovní temnoty - do života, světla a svobody.

Papež v Československu

Byla to v dějinách první papežská návštěva v Čechách a na Slovensku, a to - spolu s jejím průběhem ve dnech 21. a 22. dubna - ji činí historickou. Začala se v sobotu 21. dubna dopoledne uvítáním na letišti v Ruzyni v Praze, kde papeže Jana Pavla II. pozdravil prezident republiky Václav Havel, kardinál František Tomášek, předseda Federálního shromáždění Alexander Dubček a federální vláda v čele s ministerským předsedou Čalou. Přítomni byli i biskupové a mnozí kněží. Po formalitách a prohlídce čestné stráže pražské posádky opustil papež letiště, aby v papamobilu nastoupil cestu do Prahy. Už v předměstských ulicích byl hlasitě pozdravován, lidé ho vítali květinami, ale zástupy mohutněly, čím více papežské auto blížilo ke středu města. V posledních několika kilometrech bylo nadšených občanů tolik, že zaplnili chodníky. Katedrála Sv. Víta na Hradě, první cíl návštěvy Svatého otce, byla přeplněna duchovními hodnostáři, řeholníky a řeholicemi, mnohými tělesně postiženými lidmi a spoustou mladých lidí.

Papež, než byl přiveden k hlavnímu oltáři, setrval ve svatováclavské kapli několik minut v rozjímání. U hlavního oltáře byl uvítán kardinálem Tomáškem. V kázání Jan Pavel II. několikrát projevil kardinálu Tomáškovu vděčnost za hrdinný postoj, jakým kardinál hájil církev a domáhal se pro ni svobodu. Papež mluvil o dlouhých letech pronásledování, jehož velkou první církevní obětí byl arcibiskup Beran.

Odpoledne kolem čtvrté, když za hlaholu zvonů všech pražských

chrámů přijížděl Jan Pavel II. na Letenskou pláň, několikrát v papamobilu projel a pozdravil milión nadšeně vítajících a mávajících účastníků mše svaté. Tolik lidí na církevním obřadu v Praze snad ještě nikdy nebylo. Pravda, všichni lidé nebyli z Prahy, mnozí byli z venkova, hodně bylo cizinců, a všichni nebyli katolíci - vzdát účtu papeži přišli i nevěřící. Přesto to byl úžasný projev úcty a lásky k hlavě církve.

Po mši odjel Jan Pavel II. na Pražský hrad, kde - přivítán prezidentem republiky - vystoupil na balkon, odkud pozdravil věřící z Československa i ze zahraničí. Papež odevzdal prezident Havel jako dar misu, zhotovenou z tvrdého, křišťálového skla, na které byl vyryt biblický námet Poslední večeře Páně. Umělecké dílo vyrobili skláři v karlovarském podniku Moser. Svatý otec věnoval oplátkou prezidentu Havlovi vzácnou mozaiku s náboženským výjevem a s papežským znakem. Později večer došlo k setkání s představiteli kultury a politického života v Nové Rudolfově galerii na Hradě. Po uvítání prezidentem Havlem - ten na závěr řekl, „vítám Vás, Svatý otče, mezi námi hřištníky“ předstoupil před mikrofon Jan Pavel II. a pozdravil představitele země, která po tisíciletí tvořila život a významnou duchovní knižovnatku Evropy. V dalších odstavcích řeči k čs. intelektuálům poznamenal, že papež Polák nezapomíná, že křesťanství přišlo do Polska z Čech. Připomněl kulturním pracovníkům, že kultura předpokládá svobodu a kladl jim za povinnost chránit kulturu národa jako zřetelníci oka. Zvláštní pasáží

projevu se papež obrátil k přítomným studentům, kteří svou statečností a zároveň rozvahou tak výrazně přispěli k tomu, aby tato země bez násilí a pomsty dosáhla svobody.

Následujícího dne, v neděli 22. dubna, byl papež očekáván na Velehradě, kde bylo prostranství před bazilikou a kolem ní přeplněno statisícovými davy věřících. Bylo mezi nimi hodně mladých, mnozí a mnohé přišli v krojích. Shromáždění, sotva se objevil papamobil, volali: At' žije Svatý otec. A zatím, co se ten převlékl do mešního roucha, nesla se vzduchem velehradská píseň, Bože, cos ráčil před tisíci roky... Na Velehradě, tak těsně spatím s věrozvěsty Cyrilem a Metodějem, se na tisíciletí vzpomíná s jiným porozuměním, než jinde. Tady tisíc let není tak dávno. V průvodu, který vyšel z baziliky k oltáři, mával Jan Pavel II. na všechny strany. U oltáře k němu přistupuje msgr. František Vaňák, arcibiskup olomoucký, metropolita moravský, aby ve Svatém otci uvítal nejvýznamnějšího poutníka velehradského. Papež s pohnutím poděkoval a je rád, že přišel do kraje věrozvěstů, slovanských apoštolů Cyrila a Metoděje, patronů Evropy. K cyrilometodějskému odkazu se papež ve svém projevu několikrát vrátil. Bouří potlesku bylo přijato papežovo oznámení, že chce z tohoto místa - z Velehradu - oznámit církvi svůj úmysl svolat pro Evropu zvláštní zasedání biskupské synody, aby měli biskupové možnost s větší pozorností se zamyslet nad významem, který tato chvíle dějin má pro Evropu, pro církev.

Dokončení na str. 2

Česká s Slovenská federativní republika

Konečně už víme, jak se jmenuje: Česká a Slovenská federativní republika, ve slovenštině Česká a Slovenská federatívna republika, ve zkratce ČSFR. Ale ani závěrečný den - 20. duben - rozpravy o názvu státu ve Federálním shromáždění neprošel hladce. Čs. rozhlas po poledni začal oznamovat, že se parlament sjednotil na názvu, který uvádíme v nadpisu článku. Ale někdy kolem čtvrté odpoledne náhle oznámila, že se pro název přece jen nenašla ve Federálním shromáždění většina. V jednom parlamentním shromáždění, jak se při revizi hlasování ukázalo, nebyla získána potřebná většina. Chybělo několik desetin procenta. Návrh šel znovu do Federálního shromáždění, které problém několika desetin procenta přikázala dohodovacímu výboru. Ten tu potřebnou většinu nějak našel, protože Čs. rozhlas opět obnovil původní zprávu o novém názvu státu.

Federální shromáždění si původně pro změnu názvu státu vybralo 29. březen. Scházelo se za situace, kdy bylo jasné, že jméno Čs. socialistická republika už není přijatelné, protože neodpovídalo charakteru státu. Přídomek socialistická musel ven. Jenže zbyla dvě slova - Československá republika - nevyhovovala přání Slováků. Občané Slovenska chtěli takový název státu, v němž by bylo zdůrazněno, že Slovensko je rovnoprávná část státu. Prezident Václav Havel vyšel v tom směru Slovákům vstříc a navrhl, aby se jako nový

název státu používalo znění Česko - Slovenská republika, s pomlčkou (či gramaticky spojovníkem) uprostřed. V předvečer rozpravy poslal prezident českým poslancům poselství a žádal je, aby se s pomlčkou smířili. Ale pro případ, že by jeho návrh neprošel, předložil jako kompromis název Československá federativní republika.

Debaty která se ve čtvrtek 29. března rozvinula, byla úmorná: čeští, moravští a slovenští poslanci se nemohli dohodnout. Čtyřicet pět poslanců se zaklínalo gramatikou, ideály TGM a Štefánika, citáty z bible, ba i z projevů Václava Havla, ale to vše marně. Nastalo zmatení názorů do té míry, že se nedosáhlo jednotného názoru ani v jednom ze sněmovních výborů Federálního shromáždění, ani v jednom poslaneckém klubu, ani v klubech politických stran, ani v klubu Občanského fóra a Veřejnosti proti násilí, ani v klubu poslanců bez politické příslušnosti. Celková situace se jevila tak, že se slovenští poslanci velkou většinou klonili k názvu Republika česko - slovenská, se spojovníkem, kdežto čeští poslanci dávali přednost návrhu Československá federativní republika. Když se po hodinách, částečně ztracených v tajných poradách poslaneckých klubů politických stran a hnutí, pokusil zasáhnout osobně prezident Havel, který přijel do parlamentu z nemocnice, kde se několik dní před tím podrobil operaci kýly, přikročilo se k závěrečnému

hlasování. Byl schválen návrh, aby se v České republice používal název Československá federativní republika a ve Slovenské republice název Česko - Slovenská federatívna republika.

Návrh ještě ani nebyl v parlamentě přijat, a už se proti němu zvedla bouře nevole. Na Václavském náměstí v Praze se sbíraly podpisy proti pomlčce, v Bratislavě v pátek ráno, ale hlavně odpoledne se sešlo mnohatisícové shromáždění, které projevovalo nesouhlas s přijatým názvem a dokonce žádalo odtržení Slovenska od republiky. Název Česko - slovenská federativní republika někteří slovenští občané odsuzovali, protože se v něm prý projevovala neochota Čechů uznat před světem slovenský národ. Ani slovenské vládě a slovenskému parlamentu se nový název nelíbil. Předseda Slovenské národní rady Schuster na veřejném shromáždění litoval, že Federální shromáždění nepřijalo název Federace Česko - Slovensko. Některé demonstrace na Slovensku nabyly ráz separatistických akcí. Ale ještě ani hluk demonstrací nezamtlal a už se i na Slovensku ozývaly hlasy, které žádaly klid a rozvahu. Velmi odpovědně postupovala Matica Slovenská, která na bratislavské události reagovala okamžitě výzvou ke klidu a na 31. březen svolala na bratislavský hrad zasedání výboru. Pozvala k účasti ředitele rozhlasu a televize, vysokoškolské profesory, vědce a umělce. Na závěr

Dokončení na str. 2

OD SAMETOVÉ REVOLUCE K DEMOKRATICKÉ REPUBLICE

MOJMÍR POVOLNÝ

Československá revoluce není ještě zdaleka u konce. Z náměstí a ulic a z jednání o sametovém odchodu komunistů z nejvyšších míst ve státě, veřejné správě, hospodářství a kultuře se přesunula do horečné činnosti Hradu, vlády, Federálního shromáždění, České a Slovenské národní rady, místních fór a politických stran. V listopadu a prosinci loňského roku šlo o svržení diktatury KSČ a o rozdrčení komunistické totality. Od ledna jde o položení základů k novému politickému a hospodářskému řádu - k demokratické republice.

Listopadový převrat měl přes všechny taktické ba i strategické tahy a manévry, jasný a jednoduchý cíl, za kterým až na komunisty stáli všichni občané. Kromě Zdeňka Mlynáře si nikdo nedělal starost, zda by někdo měl nějakým zákonným nebo ústavním způsobem revoluční cíl a postup schválit, neboť' revolucionáři věděli, že nešlo o naplnění komunistické ústavy a zákona, nýbrž o jejich vyvrácení. Přitom byl převrat provázen spontánním výbuchem nadšení, že Češi a Slováci konečně povstali, že tak učinili na vlastní pěst a že se komunisté nahoře tak rychle zhroutili. Toto nadšení se vůdcům revoluce podařilo přeložit v obecné národní porozumění.

Společný cíl, nadšení a porozumění jsou však pouze dočasné jevy každé revoluce. Pod jejich pláštěm se skrývají nahromaděné zájmy, ambice, nelibosti a zášti. Druhá fáze československé revoluce je stejně revoluční, jako byla fáze první. Vedou ji titíž lidé, kteří byli na čele revolučních sil a hnutí v listopadu a kteří dodnes odvozují svou legitimitu jen ze svého revolučního činu. Ve jménu revoluce zasahují do veřejného a soukromého života Čechů a Slováků stejně hluboko, jak do něho zasáhli oni sami, když svrhli Jakeše, Husáka a jejich druhy. Avšak zatímco svržení Komunistické diktatury bylo společný a takřka jednorázový čin, druhá fáze je zdoluhavý sled jednotlivých kroků, specifických činů a často bolestných rozhodnutí.

Tato rozhodnutí už nejsou spontánním projevem obecné vůle, nýbrž je dělají prezident a jeho poradci, vláda, Federální shromáždění a ostatní orgány státní a veřejné moci. Obecná vůle chce a čeká změnu, ale zásadní změna je asi to jediné, na čem se všichni Češi a Slováci dnes shodují. Už daleko méně shody je o jejím obsahu, směru a rychlosti. Tato neshoda fragmentuje československou společnost a budí její nespokojenost se sebou samou stejně jako s těmi, kdo dnes stojí v jejím čele a jsou u moci. Přitom se ukazuje, kde Československo nejvíce trpí dědictvím čtyřicetiletého komunistického režimu: nedostatkem demokratické politické kultury, která by tuto fragmentaci a neshody uvedla na pravou míru a překonala je svými hodnotami, ale která se jen pozvolna jako fénix zvedá z popela spáleniště Masarykovy republiky a nestačí držet krok s vitalitou partikulárních tužeb, nesplněných a mnohdy nespelnitelných přání a nespokojenosti.

Slováci a Češi za jedno ve svém odporu proti komunismu. Dnes se však mnozí z nich rozcházejí ve svém postoji ke společnému státu a jeho

Dokončení na str. 2

OD SAMETOVÉ REVOLUCE K DEMOKRATICKÉ REPUBLICE

Dokončení ze str. 1

institucím a symbolům, ze kterého se rodí vzájemná nevole a nevraživost, která může zatížit na dlouhá léta. Rozumné hlasy na obou stranách vyzývají k trpělivosti, ale dělají málo, aby nad českými a slovenskými národními institucemi stavěly instituce státní. Havlův pokus o pacifikaci separatistických elementů slovenské obce v zahraničí zatím selhal. Československé federaci hrozí konfederování - nebezpečný krok od společného státu k jeho rozkladu.

Vyvstávají otázky o československé zahraniční politice. Všichni občané souhlasí s generální linií návratu Československa do Evropy. Není však stejné shody o Havlově a Dienstbiarově postoji k NATO, americké armádě v Evropě a systému evropské bezpečnosti vůbec. Pro mnohé Čechy a Slovaky je bezpečnost republiky spojena s přímou americkou účastí na evropském bezpečnostním systému - Amerika je pro ně součástí Evropy. A nejsou si jisti, zda stejně smýšlí jejich prezident a zahraniční ministr.

Nespokojené hlasy kritizují pomalý spád hospodářské reformy. Vedle nesvobody nic více za komunistického režimu netísnilo československou společnost než její hospodářský úpadek. Mezi lidmi panuje přesvědčení, že pět měsíců po revoluci se zatím v hospodářství nic nezměnilo, a není jim jasno, jak to s ním bude v budoucnosti. K otevřené debatě o této budoucnosti dosud nedošlo.

V personální politice této druhé revoluční fáze je čím dále tím více brána v potaz nezkušenost některých lidí na důležitých místech veřejného života, které se pak připisují některé chybné kroky československých představitelů v domácní i zahraniční politice. Stejně je brán v potaz postoj revolučního režimu k lidem, kteří stáli proti komunistickému režimu a byli jím perseklováni ne až po roce 1968, nýbrž od samého počtu v roce 1948. Nedostává se jim patřičného uznání a jejich zkušenosti se nevyužívají. Preference pro „generaci z roku 1968“ včetně bývalých a reformních komunistů se jeví nespravedlivou a vzhledem k národnímu porozumění a usmíření kontraproduktivní.

Všechny tyto starosti a mnoho jiných zdědí třetí fáze československé revoluce po červnových volbách. Volby budou konečným formálním výrazem, že demokracie se vrátila do Československa, mnoho vyjasní, ale zdaleka nedají odpověď na otázku po demokratické politické kultuře a společnosti. Demokratickou politickou kulturu bude třeba pěstovat jako věcnou květinu, kterou revoluce sice zasadila, ale která může růst a vzkvétat jen v půdě veřejných a soukromých ctností a v péči všech občanů - od politických vůdců po toho posledního z nás. Po sametové revoluci je prvořadým úkolem Čechů a Slováků budovat demokratickou společnost jako základ nerozborné demokratické republiky.

ZMĚNY NA MINISTERSTVU VNITRA

Federální vláda v Praze na návrh ministra vnitra dr. R. Sachera odvolala 20. dubna plk. Viliama Ciklamimho z funkce prvního ministra národnosti a na jeho místo jmenovala plk. Andreje Sámela. Též náměstek plk. Jaroslav Procházka byl odvolán. Jeho místo zaujal major Miroslav Král, který před tím působil v Bánské Bystrici. Major Král užce spolupracoval s Veřejností proti násilí.

O SPOLUPRÁCI V ZEMĚDĚLSTVÍ

Ve druhé polovině dubna navštívil Československo na pozvání federálního ministra zemědělství, dr. Oldřicha Burského, západoněmecký ministr zemědělství a lesnictví Ignaz Kiechle. Za jeho návštěvy byla v Praze podepsána dohoda o spolupráci. Jak oznámil dr. Burský, na základě dohody odjede v červnu do Západního Německa patnáct čs. praktikantů, kteří budou pracovat v německých zemědělských podnicích. Ministr soudí, že ještě letos dojde také k výměně vědeckých pracovníků.

PŘES ČSFR DO SNR

Přes Českou a Slovenskou federativní republiku se snaží takřka denně proniknout na území Spolkové republiky Německo řada turistů z cizích zemí, většinou ze zemí třetího světa. K pokusu o přechod dochází hlavně u Domažlic, kde nedávno pohraničníci zadrželi skupinu čtyřiceti tureckých občanů, kteří chtěli do Německa. Protože neoprávněný přechod hranic je nyní jen přestupek, pohraničníci nemají možnost cizí provinilce výrazněji stíhat.

Papež v Československu

(Dokončení ze strany 1)

Významným obřadem, o němž se nevědělo, bylo udělení pallia olomouckému arcibiskupovi Vaňákoví. Pallium je část roucha, která se uděluje v Římě nově jmenovaným arcibiskupům. Až doposud se pallium udělovalo jenom v Římě. Výjimka, učiněná na Velehradě, byla první v dějinách církve.

Zvláštní pozornost věnoval papež mládeži. Vzpomněl, že byla velmi zastoupena na jubilejní pouti v roce 1985, kdy mu - papeži - nebylo dovoleno na Moravu přijít. Ubežpečil mladé křesťany, že pout' v roce 1985 byla svítáním, významným mezníkem na cestě ke svobodě. Pod oltářem bylo na vybraném místě položeno několik základních kamenů ke kostelům, které se budou stavět. Svátý otec byl požádán, aby vystavené základní kameny posvětil. Což učinil. Přišla chvíle rozloučení. Papež oslovil Slovaky a řekl jim, že se těší až bude v Bratislavě, pak si vyžádal svolení, aby směl polsky promluvit ke svým krajanům, kteří jako poutníci přišli na Velehrad i s delegací polské vlády v čele s ministerským předsedou Mazowieckim. Také tato papežova zdravotce byla přijata velkým potleskem, jako i další, které Jan Pavel II. pronesl v jazycích poutníků, jímž byly zdravotce určeny. Mluvil maďarsky, německy, rusky, ukrajinsky, potom italsky, francouzsky, anglicky a španělsky.

S radostí pozdravil i kardinály, kteří na Velehrad připutovali, Cassaroliho z Vatikánu, Macharského z Krakova, Wettera z Mnichova, Groera z Vídně, arcibiskupa Colasuonno a Mondicchio z Říma, biskupa Skarvadu z Čech, biskupy, kteří připutovali z Polska a z Ameriky. Z československé vlády pozdravil náměstka předsedy dr. Čarnogurského, náměstka dr. Hromádku, ministra vnitra dr. Sachera (sotva papež řekl toto jméno, zvedla se dlouhá bouře potlesku - což bylo politicky významné gesto na podporu tohoto ministra), pozdravil i dr. Pitharta, předsedu české vlády, arcibiskupa Vaňáka a všechny další biskupy. Po závěrečných liturgických slovech Jděte ve jménu Páně se shromáždění statisiců začalo rozcházet.

V pět hodin odpoledne byl Svátý otec očekáván statisicí slovenskými věřícími, kteří zaplnili letiště ve Vajnorech u Bratislavy, kde byla opět na pořadu mše. Jana Pavla II. uvítal ve Vajnorech, kam Jan Pavel II. přiletěl z Velehradu vrtulníkem, arcibiskup Sokol z Trnavy, metropolit slovenský. Papeži byli představeni předseda Federálního shromáždění Dubček, předseda slovenské vlády Čič, další reprezentanti vysokých úřadů a někteří biskupové. Před zahájením mše projel papež křížově mezi zástupy věřících a z papamobilu jim žehnal. Odpovídali mu jásáním a máváním praporek a kytic. V

průběhu obřadů byl také arcibiskup Sokol významněn palliem. V projevu se opětovně papež vracel k cyrilometodějské tradici, k jejímu významu pro Slovensko a k jejímu budoucímu poslání, aby se stala mostem v budoucí Evropě. Také ve Vajnorech lidé Svatému otci rozuměli a doprovázeli mnohé pasáže jeho projevu se souhlasným potleskem. Jako bylo ceremoniální uvítání v sobotu, tak ceremoniální bylo i rozloučení s papežem v neděli. Ve 20,30 hodin odletěl z mezinárodního letiště Ivanka v Bratislavě do Říma.

Z časových důvodů jsme byli nuceni omezit zprávu o papežské návštěvě na záznam hlavních událostí. Nemohli jsme zaznamenat doslovně znění papežových projevů, ba ani ne citátů z nich. Nebyly však k dispozici. Přitom jde o citáty velké důležitosti, jak co do politického obsahu (problém zapojení do nové Evropy a problém zaměření nové Evropy), tak co do morálního zaměření. Co jsme byli okolnostmi donuceni zanedbat, hodláme vynahradiť reportáží o návštěvě v příštím čísle.

Papežově návštěvě v Československu se přikládala důležitost i v sousední, ale i ve vzdálenější cizině. Některé rakouské a západoněmecké televizní a rozhlasové stanice přinesly delší záznamy o cestě, rakouská televize přenášela v sobotu z uvítání na letišti, záběry z cesty do katedrál a obřady ve svatovítské katedrále současně s čs. televizí. V neděli obřady na Velehradě a hodinový záznam z Vajnor. Krátké záběry měly televizní stanice též ve zpravodajských relacích. Světového rozsahu byl tiskový ohlas návštěvy.

Z celkového počtu padesáti biskupů, kteří se sjeli k papežově návštěvě, málem polovina - 24 byli z ciziny, někteří i ze Spojených států.

Dva dny pořed návštěvou Jana Pavla II. v Československu bylo v Římě i v Praze současně oznámeno, že se obnovují diplomatické styky mezi oběma státy, které byly po čtyřicet let přerušeny.

Jedním z důvodů, pro něž se papežská návštěva v Československu těšila takovému zájmu mezinárodní politické veřejnosti, mohla být i skutečnost, že papežova návštěva v Československu byla po té stránce průkopnická, že to byla první návštěva papeže - kromě Polska ve Východní Evropě.

O průběhu návštěvy Svatého otce v Československu podávalo zprávy nebo psalo komentáře celkem 1.200 novinářů. Polovina z nich byla z ciziny.

V sobotu odpoledne krátce před 3. hodinou se přihnala na Prahu bouřka. Jeden z kněží utěšoval věřící: „Po tom, co jsme museli snášet čtyřicet let, těch pár kapek už taky sneseme.“

Česká a Slovenská federativní republika

Dokončení ze str. 1

rokování bylo přijato prohlášení, v němž byl nový název státu označen za nepřijatelný a jako výstižnější označení doporučeno znění Česká a Slovenská republika. Téhož dne se v Bratislavě sešlo Hnutí čs. porozumění. To je sdružení Slováků, kteří netrvají na pomlčce v názvu státu a Čechů, kterým pomlčka nevadí. Jaké jsou cíle hnutí? „Chceme, aby slovenští občané neviděli hranice své vlasti při Kútech, ale u Chebu, a občané České republiky ne u Lanžhota, ale v Černé nad Tisou.“

Demonstrace opadly, přestalo se schůzovat, ale název státu zůstal nadále jako velmi žhavá záležitost.

Z popudu prezidenta Havla se na zámku v Lánech sešli 6. dubna nejvyšší čs. představitelé, aby se znovu o názvu republiky poradili a problém prozkoumali ze všech možných úhlů. Přijeli předsedové Federálního shromáždění Dubček, Federální vlády Čalfa, za Českou národní radu Šafařík a za Slovenskou Schuster, za Českou vládu Pithart a za Slovenskou Čič, a ještě několik dalších. Diskuse trvala hodiny, dosáhlo se určité dohody, v jejímž duchu mělo být vypracováno nové znění názvu státu.

V Praze se 10. dubna sešlo předsednictvo Federálního shromáždění s představiteli národních rad České a Slovenské a na společném zasedání bylo dohodnuto, že jako nový název státu předsednictva navrhnou znění Česká a Slovenská federativní republika. Tento návrh se dostal na pořad Federálního shromáždění 12. dubna. Byl předložen především osmnácti parlamentním výborům, které název posuzovaly na samostatných jednáních.

Opět nedošlo k jednotě názorů. Proč ne? Některé poslanci se obávají, že nový název je právě tak nešťastný jako byl starý, jiní zákonodárci jsou toho mínění, že by o názvu státu mělo rozhodnout ústavní shromáždění a nikoli oni, protože se považují za provizorní, neboť nebyli voleni. Konečně jsou poslanci, kteří soudí, že v současné době je mnohem naléhavější celý komplex hospodářských záležitostí než otázka názvu státu.

Na jejich názoru je dost pravdy. Bylo by zajisté pošetilé zastávat mínění, že název státu není důležitá věc, že je to podružný problém. Přirozené, že je to důležitá věc. Ale zase ne do té míry, jak se někteří poslanci domnívají. Všechny věci na světě, i ty nejzávažnější, mezí názvy států náležejí, mají vrozenou tendenci vyvíjet se trochu jinak, než jim bylo dáno do vínku. Vezmeme třeba svého souseda, Spolkovou republiku Německo. Anglický překlad zní Federal Republic of Germany a měl by se uvádět na všech dopisech, posílaných do Německa z cizích států. Měl, jenže neuvádí. Kdekdo píše West Germany. Bylo by dobře, kdyby si slovenští i čeští poslanci uvědomili, že jejich moc má hranice, dané třeba setrvačností. At' se ve Federálním shromáždění v Praze rozhodnou pro jakýkoliv název, v anglosaském tisku naše země byly, jsou a budou Czechoslovakia. Ostatně ruku na srdce: kdykdo z nás, exulantů, řekne, že pojedete navštívit Českou a Slovenskou federativní republiku? Přece bud' jezdíme domů, nebo do republiky, někteří do Česka (a za to by měli být zatraceni, protože jsou Čechy, Morava a Slezsko, ale ne Česko), hodně nás jezdí na Slovensko. Až uslyším někoho říci, že jede do České a Slovenské federativní republiky, dám se pozlatit.

České slovo

NOVINY ČESKOSLOVENSKÉHO EXILU

Vychází měsíčně. Vydává, za redakci a inzerci odpovídá dr. A. Benešová, tel.: 637 70 96 (jen dopoledne). Řídí šéfredaktor Meloun.

Veškerou korespondenci posílejte na: *České Slovo*, Postfach 860604, D-8000 München 86.

Jegliche Korrespondenz bitte an: *České Slovo*, Postfach 860604, D-8000 München 86.

Zeitschrift der tschechoslowakischen Exulanten. Inhaber 100%. Verleger und verantwortlich für die Redaktion u. Anzeigen: Dr. A. Benes, Justin, H. Hilpertstr. 2, 8000 München 83.

Druck: G. Fimberger, Clemensstr. 27, 8000 München 40

Roční předplatné: normální poštou 25 DM, letecky 14-18 \$ (podle zemí), cena jednotlivých výtisků 2, 50 DM nebo 1, 20 \$.

Bankovní konto: *Commerzbank, Bülowstr. 7, 8000 München 80, č. konta 3710373*. Při bankovních převodech z ciziny musíme hradit bank. výlohy v částce 5 DM. Zvýšte tedy, prosím, zaslanou platbu o 5 DM.

Poštovní konto: *České Slovo, Dr. A. Beneš, Nr. 431 04-806, Postscheckamt München*.

Předplatné lze uhradit čekem, „Money Orderem“ nebo též v dopise příslušnému zástupci.

Zástupci Českého Slova

a roční předplatné v jednotlivých zemích:

AUSTRÁLIE: lodí 20 \$A, letecky 30 \$A
František Nový, Mount Compass, S. Australia 5210
DÁNSKO: 90 DKr.

FRANCIE: 75 Fr.
Alois Čížek, 37 Av. J. Segrettin, F-93220 Gagny, tel.: 11/ 43882466

JIŽNÍ AFRIKA: lodí 25 Rnd., letecky 33 Rnd.
Jiří Nechytíl, 9 Bushhau Rd., West Turtontein
Johannesburg, South Africa

KANADA: lodí 14 \$ Can., letecky 17 \$ Can.
P. a L. Stanislav, 1723-58 St. N.E., Calgary, Alta.
T1Y 1M8

NORSKO: 90 NKR

RAKOUSKO: 155 ÖSch.
K. Pecháček, Schiessgraben 5, 2500 Baden-Leesdorf
Sparkasse Baden, Kt. Nr. 0001-112 853

ŠVÉDSKO: 90 SKr.
Radomír Talpa, Box 412, S-20124 Malmö

ŠVÝCARSKO: 24 ŠFr.
Ilja Pittner, Wallrütlistr. 88, CH-8404 Winterthur
USA: lodí 13 \$, letecky 16 \$
I. Proštilková, 555 Mt. Prospect Ave., Apt. 2D,
Newark, NJ 07104

VELKÁ BRITÁNIE (IRSKO): 8,00 UK liber

SPOLEČNÉ PROHLÁŠENÍ

Představitelé tří politických stran - místopředseda Čs. strany lidové B. Svoboda, předseda Čs. sociální demokracie J. Horák a předseda Čs. strany socialistické J. Vyvadil se sešli 7. dubna, aby projednali neuspokojivý stav zpravodajství ve státních sdělovacích prostředcích:

S politováním konstatujeme, že v posledním období dochází ke znatelnému omezování šíře informací a jejich příliš jednostrannému zaměření. Jsme nuceni vyslovit svoji krajní nespokojenost se zcela neúplným a tím pro politické strany diskriminujícím způsobem, jakým je v současné době podáván zpravodajství ve státních sdělovacích prostředcích, především v Československé televizi. Všechny tři naše strany konaly v posledních několika týdnech své sjezdy a Československá televize jim ve zpravodajství věnovala minimální pozornost. Jsme přesvědčeni, že plná svoboda informací vyžaduje zpravodajství o našich stranách a jejich práci pro tento stát v takovém rozsahu, který odpovídá významu politických stran v demokratické společnosti.

JAK HOSPODAŘILI

Občanské fórum ve Frýdku-Místku zjistilo, že na dole Staříč v roce 1989 připadlo na každého z 87 členů Lidových milicí vydání na výstroj a výzbroj včetně autotechniky sto tisíc korun, celkem 8,7 miliónů Kčs. Na inventář Lidových milicí byla v téže roce vyčerpána částka skoro 235 000 Kčs. Na tzv. paragrafech (platby za směny, z nichž byli milicionáři uvolněni) činila skoro 450 000 Kčs. Komunitická strana si na úkor všech přilepšovala i jinak. Na dole Staříč zaměstnávala pět funkcionářů s průměrným platem 5 720 korun, ročně přes 340 tis. Kčs. Funkcionáři byli placeni z tzv. odbírek různých kolektivů, např. rubání, zkracovali o tuto částku výdělků osádek. Důl Staříč zahájil provoz před 18 lety. Kolik peněz si jen v tomto podniku se šesti tisíci zaměstnanci komunistická strana neprávem přivlastnila? Na dole Staříč není dosud protokol o odevzdání zbraní Lidových milicí. Jaká je jistota, že zbraně byly skutečně odevzdány?

BEZ KOMENTÁŘE

Pracovníci Úřadu na ochranu republiky a demokracie provedli 11. dubna kontrolu v bytě Jana Urbana, představitele Koordinčního centra Občanského fóra v Praze. Při kontrole našli v obyvacím pokoji a v pracovně Jana Urbana odposlouchávací zařízení. Bylo napojeno na elektrickou síť. Šlo o přístroje o něco větší než je krabička na zápalky. Bylo maskováno tenkou vrstvou speciální sádry, která se přesně podobala okolní omítce. Odposlouchávací zařízení se dalo uvést v činnost signálem vysílačky. Ke kontrole dal podnět sám Jan Urban, který se o existenci odposlouchávacího zařízení dověděl a podal trestní oznámení na neznámého pachatele. K zákroku došlo se souhlasem ministra vnitra dr. Sachra. Přístroje byly zapečetěny až do doby, než městský prokurátor v Praze, JUDr. Sokol, rozhodne o případném zahájení trestního řízení.

František Innemann, 43letý signatář Charty 77, poslanec benešovského Okresního národního výboru, se vrátil v noci na 3. dubna ze schůze Občanského fóra ve Vlašim domů. Nedaleko svého domu byl dvěma neznámými muži přepaden a zbit. V nemocnici konstatovali lehký otřes mozku, tržnou ránu na čele, zhmoždění lokte a silné pohmoždění hrudníku. Vyšetřování se ujala místní bezpečnost, rozšířená na pokyn okresního prokurátora z Benešova o pracovníky Sboru nár. bezpečnosti z Prahy a Středočeského kraje. Nebudou-li dosud neznámí pachatelé do 20. dubna zjištěni, bude stanoven jiný postup vyšetřování.

První rozpočet bez schodku

Dnem 31. března 1990 se skončilo rozpočtové provizorium, které bylo v platnosti od 1. ledna a v jehož průběhu měla federální vláda předložit návrh nového státního rozpočtu federace na rok 1990. V téže době mělo Federální shromáždění rozpočet schválit. Což se i dne 27. března stalo, takže od 1. dubna se mohlo začít hospodařit na základě řádně schváleného rozpočtu.

Hlavní čísla rozpočtu: příjem by měl letos dosáhnout částky 420 miliard Kčs, vvdání by měla být o 5,4 miliardy Kčs nižší. Rozpočtové hospodaření v roce 1989 skončilo schodkem v částce zhruba 7 miliard.

Nový státní rozpočet představuje zlom v dosavadním vývoji tím, že je prvním krokem k postupnému přechodu k tržní ekonomice. Dřívější systém umožňoval nevýkonným a ztrátovým podnikům přežívat na úkor prosperujících podniků. V tom se nebude pokračovat. Pamatovalo se nadměrně obpořovat. Pamatovalo se nadměrně obrovskými výdaji na armádu. Ze státního rozpočtu se kryl rozdíl mezi hladinou velkoobchodních a maloobchodních cen, zejména u potravin.

Polovinu rozpočtových příjmů tvoří daně a odvody z podnikové oblasti. Mezi příjmovými položkami má důležité místo daň z obratu. Její čistý výnos však snižuje tzv. záporná daň z obratu, která vzniká, když jsou velkoobchodní ceny vyšší než maloobchodní. Rozhodující úlohu v poloze příjmu daní a poplatků hraje daň z mzdové.

V rozpočtu na rok 1990 se protinflační politika projevuje v krácení dotací pro podnikovou sféru a omezením výdajů na neproduktivní účely. Dotace hospodářským organizacím včetně JZD se snižuje o 10 procent. Nicméně i tak je objem těchto dotací stále nadměrný a v budoucnosti bude nezbytné snižování dotací urychlit. Neinvestiční dotace se oproti roku 1989 snižují o 7,5 procenta a týká se to agrokomplexů, dotací do těžby a zušlechťování rud a j. Nově byla přiznána dotace do fondu ochrany lesa. Dotace, poskytované podnikům na investice, byly zkráceny o 1,6 miliardy Kčs a zůstávají jinak na loňské úrovni (sem spadají i ekologické investice).

Snižují se výdaje na obranu, bezpečnost a ostatní vydání branné povahy. Představují částku 31 miliard 180 miliónů Kčs, a to po snížení o 12,5 % (o 6 miliard Kčs). Po loňském snížení výdajů na obranu o jednu miliardu je to další významný krok. Z rozpočtu byla vyškrtána částka 1,2 miliardy Kčs jako příspěvek Komunistické straně Československa. Prostředky, navrhované pro organizace bývalé Národní fronty, byly sniženy o jednu třetinu. Na návrh poslanců Federálního shromáždění byl snížen rozpočet státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj o sto miliónů Kčs s návrhem komisi zrušit, a ušetřenou částku sto miliónů přidělit Federálnímu shromáždění.

Škrty nebo omezování rozpočtových vydání nepostihlo výdaje na sociální zabezpečení, zdravotnictví a školství. Opatření, loni schvá-

Winston Churchill blahé paměti neváhal s odpovědí, když za války američtí představitelé činili nátlak na Brity, aby povolili Indii nezávislost: „Nestál jsem se britským premiérem, abych předsedal likvidaci britského imperia.“ Postupem času jistě změnil svůj názor. Když převzal moc v Moskvě Gorbačov a vyhlásil glasnost a perestrojku, také trval na tom, že nemíni předsedat likvidaci ani KSSS ani sovětské unie, případně celého „socialistického tábora.“ Postupem času také změnil svůj názor. KSSS sice stále ještě existuje, avšak Gorbačov přesunuje plánovitě vládní moc z partajní byrokracie na státní orgány. V posledních měsících byl však postaven před otázku sovětských národností, které se hlásí ke slovu a zdůrazňují, že demokracie, o které sovětské představitelé nyní soustavně hovoří, znamená také větší autonomii jednotlivých národnostních republik či oblastí, případně i samostatnost, kterou nyní žádají baltské republiky, zejména Litva. Nejnovější Gorbačovův argument je, že to není tak jednoduché, když např. Litva se v duchu všech dosavadních sovětských ústav rozhodne, že se oddělí a že bude samostatným státem, jakým byla do r. 1939, kdy si ji rozdělili Hitler se Stalinem. Ustavní proces je prý komplikovanější, delší a záleží prý také na Moskvě: ostatně Litevci prý nejsou schopni uhradit Moskvě továrny a jiné věci, které v Litvě Moskva investovala. Škoda, že Litevci zatím Gorbačovovi neodpověděli s tímto

leně, zůstávají v platnosti. Jde např. o podporu individuální bytové výstavby, o platové úpravy ve školství a zdravotnictví, ale i o rekonstrukci Domu umělců v Praze a o obnovu historického jádra Bratislavy. Celkové neinvestiční výdaje na služby pro obyvatelstvo překročily částku 200 miliard Kčs a jejich podíl na rozpočtových výdáních se zvyšuje ze 46 procent na 48 %. Výdaje na sociální zabezpečení v roce 1990 dosahují částky 102,9 miliardy Kčs, téměř čtvrtinu rozpočtových výdajů.

O 1. ledna 1990 platí nové rozdělení příjmů na federální rozpočet a rozpočty obou republik. Podíl příjmů federálního rozpočtu na celkových příjmech čs. federace se snižuje z loňských 50 procent na 33 %. Pokles příjmů federálního rozpočtu (o třetinu oproti roku 1989) je způsoben přesunem výnosu daně z mezd a částečným přesunem daně z obratu do rozpočtů republik. Jejich finanční soběstačnost se tím zvyšuje z loňských 47,7 % o 30 bodů na 77,5 % letos. Postupně se snižuje podíl Slovenské republiky na dotacích a úměrně tomu zvyšuje podíl České republiky. Slovenská republika se bude v roce 1990 podílet na celkovém objemu dotací z federálního rozpočtu 38,5 % a úměrně tomu se zvýší dotace České republice na 61,5 %. Oproti loňsku byly dotace do rozpočtu Slovenské republiky relativně sniženy zhruba o jednu miliardu Kčs.

Rozprava o rozpočtu ve Federálním shromáždění byla velmi živá a trvala skoro pět neděl. Zásáhlo do ní třicet poslanců. Průběh rozpravy byl sledován se zájmem i širokou veřejností, která si po čtyřiceti letech uvědomila, že jde o záležitost, která se tak či onak v konečných důsledcích dotkne každého občana státu. Padly výtky - z parlamentní

sarkasmem: „Co tak výměna - jedné továrny za tisíc Litevců, které NKVD zlikvidovala na Sibiři a jinde?“

Komunisté od začátku podečňovali nacionalismus a národnostní otázky. Proletář prý nemá vlast, jak tvrdili marxisté od Marxe až po Červoněnka. Stalin sice nějaké traktáty o

národnostní otázce napsal, Lenin jej povýšil na experta na tomto poli, avšak výsledek těchto úvah byl: Vytvoříme nového sovětského člověka, baštu socialismu, kde dnes bude už zítřka a společnost, v níž národnost je vedlejší věcí.

Jako všichni sovětské představitelé a s nimi i všichni stalinští komunisté v jiných zemích Gorbačov nikdy otázku nacionalismu nepochopil: Nacionalismus lze policejními metodami potlačit, avšak v historii lidstva se nenašel ještě ani jeden režim, ani nějaký genius, který by jej zcela zlikvidoval. Ostatně ani pečlivě plánované pogromy stoprocentně neuspěly. Celá historie lidstva je vyplněna kapitoly o různých impériích, která přetrvávala třeba i celá století, aby se nakonec rozpadla - obyčejně zásluhou vnitřních odstředivých sil. To byl ostatně osud starého ruského impéria, jehož rozpad přerušili snad jen na dalších 70-100 let Leninovi bolševici a to jen v dů-

tribuny i v novinách a rozhlasu - že byla zkrácena věda, že se na ni nevěnuje dost peněz. Ministr financí dr. Klaus vysvětlil, že podle všech analýz se v prostředcích, věnovaných na vědu, v minulosti nešetřilo, docházelo tam k plýtvání, některá činnost byla neefektivní. Střížnost výzkumu, že o výsledky jeho práce nemají podniky zájem, je ošemetný argument, který je špatnou vizitkou výzkumu, nikoli nutně podniků.

Každý třetí z poslanců, kteří zasáhli do rozpravy ve Federálním shromáždění, souhlasil se škrty v rozpočtu, pokud se ovšem týkaly jiných oborů a nikoli jeho. Zemědělské poslanci byli všemi deseti pro škrty v průmyslu, poslanci z průmyslových oblastí doporučovali šetřit na zemědělství. Je to dětská hra, která se však provádí ve všech parlamentech na světě. V tom tedy dosáhli naši poslanci skvělou úroveň.

OSLAVY OSVOBOZENÍ V ZÁPADNÍCH ČECHÁCH

Počátkem května se chystají v celých Západních Čechách velké oslavy osvobození americkou armádou. Nejmohutnější oslavy budou 5. května v Plzni. Již bylo vytištěno 90 000 amerických vlaječek, takže při přehlídce na plzeňském náměstí, které se zúčastní sedmdesát amerických vojáků, bude čím mávat. V Chebu bude obnoven památník, který byl v padesátých letech zničen. V Tachově bude odhalen nový pomník, ale s původní deskou. Četná západoněmecká místa navštíví v jubilejních dnech americká velvyslankyně Shirley Temple-Blacková se členy amerického velvyslanectví v Praze.

Prosba o pomoc

Když loni v listopadu vypukla v Praze revoluce, která vedla ke svržení komunistické diktatury v Československu, dověděl se díky televizi, rozhlasu a novinám celý svět, že revolucionáři, vedení V. Havlem mluví k zaplněnému Václavskému náměstí z balkonu Melantrichu. Krajané se také dovědli o tom, že Svobodné slovo dlouho jako první a jediné noviny pravdivě informovaly o situaci a významně přispěly ke zdaru revoluce. Z blízké i daleké ciziny, z Kalifornie, z Toronto, ze Sydney i z Frankfurtu či Mnichova lidé psali a telefonovali, drželi palce. A taky se ptali, čím mohou pomoci. Mnozí pomoc slíbili, jen málokdo však slib dodržel. A tak se na nás obrátilo vedení vydavatelství Melantrich v Praze s prosbou, abychom otiskli poděkování panu Janu Jiříkovi, který už přes 20 let žije ve Frankfurtu nad Mohanem. Ten se dlouho nerozmýšlel a věnoval Melantrichu množstvím přístroje i s příslušenstvím. Patří mu za to náš dík, protože

je také pravidelným odběratelem Českého slova.

Televizní záběry zahraničním divákům také ukázaly, že Melantrich má velmi zastaralé technické vybavení, naproti tomu Rudé právo si pořídilo nejmodernější západní polygrafickou techniku. Melantrich nutně potřebuje rekonstrukci a modernizaci a proto se touto cestou obrací na všechny krajané s prosbou o pomoc. K nákupu nových strojů a zařízení se mu nedostává devizových prostředků. Pokud chcete Melantrichu pomoci, posílejte peněžní dary na následující devizová konta:

ČS. OBCHODNÍ BANKA.

Na Příkopě 14, CS - 115 20 Praha 1

pro švýcarské franky: 3445-35217/090

pro německé DM: 3427-35217/090

pro rakouské šilinky: 3435-35217/090

Děkujeme vám.

ABY BYLO JASNO

sledku chaosu, kterým vyvrcholila I. světová válka.

Sovětský svaz je dnes složen z celé stovky národností, malých i velkých, a každá z nich má svůj vlastní jazyk často i náboženství a jiné tradice, které ani „nový sovětský člověk“ nedokázal zlikvidovat. Asi 22 sově-

ských velkých národností tvoří dohromady 98 procent Sovětského svazu. Když se Gorbačov dívá z okna Kremle, vidí prakticky jen Rusy, kteří tvoří polovinu všeho obyvatelstva a zřejmě i většinu privilegované sovětské nomenklatury včetně politbyra. Další dvacet procent tvoří Ukrajinci a Bělorusové, asi 20 procent jsou národnosti, které vynávají islám. Kavkazské národnosti s křesťanskou tradicí tvoří jen tři procenta a baltské národy mají také pouhých tři procenta. Západní odborníci odhadují, že státní samostatnost

KŘESOMYSL

žádají nyní národnosti, které tvoří jen asi 10 procent sovětského obyvatelstva. Jiné chtějí větší autonomii - prozatím.

Jeden západní odborník shrnul dnešní Gorbačovovy možnosti v otázce národnostního kvasu do pěti alternativ: Za prvé - národnostní problém, jako je litevský, může zlikvidovat vojenskou a policejní mocí, jak ostatně naznačoval v době, kdy jsem tento článek psal. Za druhé - může celkem nečinně přihlížet národnostnímu kvasu, případně povolit např. baltským státům samostatnost za určitých, oboustranně přijatelných podmínek. Za třetí - přičiní se o urychlenou hospodářskou obnovu, která zmírní odstředivé síly v neruských či neslovanských národech. Za čtvrté - bude opakovat svůj starý argument, že nynější vývoj umožnil sám svým programem glasnosti a demokratizace a že by proto zejména minoritní sovětské národnosti měly jej podporovat. A za páté - přijde s novou ideologií, která by ospravedlnila nový, demokratičtější sovětský federální systém.

Dnešní vývoj v Sovětském svazu je však tak rychlý, že poslední tři alternativy nelze uplatnit: vyžadovaly by víc času, který Gorbačov asi nebude mít: Dosavadní gorbačovské metody zatím k zlepšení sovětského hospodářství nevedly a nepovedou, pokud se sovětské vnitřní struktury radikálně nepřestaví. Dále se klade otázka, zda Gorbačov je skutečně nenahraditelný a zda je vůbec schopen vymyslet nějakou novou ideologii, která by razila nějakou zlatou střední cestu mezi kapitalismem a marx-leninismem. Čtenáři, kteří mají na mysli švédský model, by si měli přečíst nejnovější kritické úvahy o tom, do jaké míry by mohly kopírovat švédský model Československo, Polsko, Maďarsko atd. Není to zdaleka tak jednoduché.

Západní odborník, který přišel se zmíněnými pěti alternativami, dodává, že Gorbačov v případě Litvy se uchyluje k hrozbám mocí, zatím co kultu jeho osobnosti a větší popularitě jeho programu demokratizace a perestrojky by více pomohlo odhodlané rozhodnutí nabídnout baltským republikám státní samostatnost, případně nějaký systém volné konfederace - a odůvodnit to politicky poukazem na to, že tři baltské státy byly přivtěleny k Sovětskému svazu proti své vůli v důsledku Stalnovy kolaborace s Hitlerem.

A to mne vede k otázce nového Československa. Koncem března přišly z Prahy a Bratislavy zprávy, že jméno státu bylo z ČSSR změněno na „Československá federativní republika“ a že prý na Slovensku lze pojem „česko-slovenský“ psát s dělítkem. V Bratislavě prý došlo k manifestaci, jejíž účastníci žádali samostatný Slovenský stát. Něžná či sametová revoluce, abychom použili termínu prezidenta Havla, má zřejmě své první problémy.

V minulém čísle jsem psal o návštěvě prezidenta Havla v Kanadě a USA a učinil jsem poznámku, že návštěva v Kanadě byla lépe organizována. Nyní jsem se však z článku Josefa Čermáka v torontském „Novém domově“ dověděl, že kanadští organizátoři měli tu nejlepší snahu, že však všechno neproběhlo hladce. Šlo především o problém „slovenský“, lépe řečeno o otázku účasti kanadských představitelů Světového kongresu Slováků, který před lety založili a ještě do nedávna vedli až na výjimky Slováci, kteří

Dokončení na str. 4

měli za války blízko k vládě či vedoucím politikům Slovenského štátu. Gen. tajemník SKS si zřejmě zajistil účast na oficiálním vítání čs. představitelů v Kanadě přímo u asistentů prezidenta Havla a pak v Torontu význam své osobnosti a svého politického programu vnutil ostatním nadšeným krajanům svým oslovením prezidenta Havla, del-

ABY BYLO JASNO

ším než si dovolili třeba oficiální kanadští hostitelé.

Nelze se divit, že Čermák jako jeden z hlavních organizátorů návštěvy prezidenta Havla v Torontu byl touto skutečností nejen překvapen, ale i očividně šokován, zejména když musel s ostatními poslouchat nemístné a nevkusné opakování staré separatistické propagandy o tom, že „pražská vláda plánovala udělat ze Slovenska zemědělské zázemí a zdroj laciné pracovní síly pro české země“ nebo, že „smrt M.R.Stefánika většina Slováků dosud považuje za politickou vraždu inspirovanou dr. Benešem.“ Autor těchto slov (mluvčí SKS) byl mezitím jmenován členem sboru zahraničních poradců prezidenta Havla.

Mne původně potěšila odpověď prezidenta Havla na otázku, jak by se mělo nové Československo jmenovat. Prý celkem nezáleží na tom, zda to bude Česká a Slovenská republika nebo zda to bude jméno s dělitelkou uprostřed Česko-Slovensko. Já bych mu poradil to, co vážně navrhovali někteří politici po roce 1918. Aby se totiž novému samostatnému státu dal kompromisní název „Velká Morava.“

Avšak nepotěšila mne Havlova rada zahraničním Čechům a Slovákům, jak ji cituje J. Čermák: „....Bylo by skvělé, kdyby pokud možno měly oba naše národy ve světě své vlastní národní organizace a struktury, ale spojují se sféře kulturní a politické.“

Věřím, že prezident Havel to myslel dobře a že Slováci v Československu mají demokraticky právo na to, budovat svou budoucnost podle svých vlastních představ - třeba i bez ohledu na Čechy. Demokracie je demokracie. Je však také diskuse, jak tvrdil Masaryk. A s ním věřím já a pokud vím i tisíce Slováků, že polévka se nedá jíst horká a že je třeba při nejmenším do volb diskutovat a uvažovat, jaká by měla být budoucnost Čechů a Slováků, až se vše vytříbí, odstraní chaotické poměry a zjistí, co máni dělat větší i menší sousedé.

Pokud jde o Havlovu radu nám, krajanům v zahraničí, myslím, že uvažuje jen z hlediska Slovenska a krajaňskou problematiku a historii celkem nezná. Především historie: Čermák správně poukazuje na to, že např. Čs. sdružení v Kanadě zakládali z větší části Slováci než Češi. A koho by vůbec napadlo změnit nehorázné toto sdružení na České a Slováky poslat třeba do SKS. Podobná situace je do jisté míry i v USA, kde Čs.národní rada hrála důležitou roli za obou světových válek a do velké míry i za Studené války. Kromě toho za II. světové války byla tu pro Slováky na Západě problematika fašistického a pro-hitlerovského Slovenského státu a tím i jejich organizací. A za Studené války nastala nová problematika pro slovenské exulanty (a také pro některé české exulanty) z r. 1948, kteří hráli určitě role za první a druhé vlády Národní fronty. Zejména denuncianti ze separatistických kruhů způsobili mnohé těžkosti těmto exulantům. Než úřady zjistily, že nejde o komunisty, měli někteří z nich potíže existenciální a jiné. Jednomu z nich hrozila dokonce deportace.

Nedávno vyšla v USA knížka, jejíž autor se zmiňuje o tom, jak zmínění denuncianti využili období „MacCarthyismu“ a pohmali představitele Rady svobodného Československa včetně dr. Zenkla před „Neamerický výbor“ kongresu a obvinili je z prokomunistické činnosti. Celá záležitost byla zlikvidována teprve po zásahu prezidenta Eisenhowera.

Prezident Havel asi také neví, že i mnozí exulanti z Podkarpatské Rusi našli často útočiště a pomoc v čs. krajaňských organizacích - zejména, když jich nebylo dost, aby si mohli založit své vlastní.

Celkem vzato nejde o světoborný problém. Je to jen „faux pas“, kterých zřejmě bude víc, než noví lidé ve vedení státu nabudou víc zkušeností a ze svých chyb se poučí.

Sluší ještě dodat, že návštěva prezidenta Havla v USA má stále velký ohlas, a to nejen ve sdělovacích prostředcích. Havla citují i politici a státníci. Havlovy hry se nyní častěji objevují na jevištích i v televizi. A jeho dramatické dílo a osobní zdůrazňování mravnosti a individuální odpovědnosti jsou stále předmětem komentářů a diskusí.

Vnější spory o ministerstvo vnitra

Federální ministr vnitra dr. Richard Sacher byl v minulých dnech některými čs. novinami kritizován pro příliš ohleduplný postup vůči příslušníkům Státní bezpečnosti a za to, že ve svém okolí, na vysokých místech v ministerstvu vnitra, trpí čelné představitele StB. Vyprovokován, rozhodl se dr. Sacher na výtky odpovědět. A když 18. dubna Federální shromáždění se opozdilo se zasedáním, využil ministr příležitost a uspořádal s novináři improvizovanou besedu. Především redaktory informoval, že přes všechny řeči o tom, že bude odvolán anebo sám podá demisi, že na nic takového nepomýšlí. Vysvětlil, že současnou Státní bezpečnost nelze nahradit příslušníky StB z padesátých let. Potvrdil, že StB byla zrušena a její příslušníci převedeni do záloh, protože podle zákona se s nimi jinak nedalo naložit. (Veřejnost je právě převedením do záloh rozložena, neboť znamená, že estébáci nechodí do kanceláří, sedí doma a berou plné platy i s přídatky a příplatky. Požadavek veřejnosti, aby byli posláni do lesů zpracovávat polomy, úřady odmítly, prý by to odporovalo pracovní smlouvě). Na obavy veřejnosti, že bývalá StB ještě může přivodit zvrat současného vývoje v Československu, reagoval ministr prohlášením, že je nutno vytvořit takovou strukturu, která by byla schopna tyto jevy paralyzovat. Ministrůvi byl předestřen dotaz, proč dal prověřovat poslance Federálního shromáždění. Dr. Sacher řekl, že k prověrce došlo bez jeho vědomí a jakmile se o něm dověděl, okamžitě je zakázal. Na dotaz, zda jsou mezi nimi a jeho nejbližšími spolupracovníky rozpory, odpověděl, že žádal, aby dva jeho náměstci - Jaroslav Procházka a Viliam Cicklamini - byli odvoláni.

Zmínění náměstkové nelenili a ještě téhož dne uspořádali vlastní tiskovou konferenci společně se členy Ústřední prověřkové komise při ministerstvu vnitra. Snažili se novinářům vysvětlit, že jádro sporu s ministrem Sacherem

je v tom, že se dr. Sacher obklopl lidmi, kteří jsou ve spojení se starými strukturami. Náměstek Jaroslav Procházka podstatu rozporu vidí v odlišném názoru na bezpečnostní koncepci. Ta byla zpracována podle ministrova přání, ale Procházka s ní nesouhlasí. Dále oznámil, že se prověrka minulosti osob ve státních funkcích prováděla na žádost ministrů, kteří si dali prověřit svůj aparát. Ministr Sacher takovou lustraci zakázal, ale začal lustrvat sám, dokonce i poslance Federálního shromáždění. Ředitel Úřadu na ochranu republiky a demokracie, Zdeněk Formánek, v prohlášení pro Čs. tiskovou kancelář odmítl tvrzení ministra Sachra, že lustraci prováděl a poukázal na závěrečnou zprávu Generální prokuratury České republiky, z níž prý jednoznačně vyplývá, že lustrace poslanců se uskutečnila na popud ministra Sachera.

Situace vyvrcholila ve Federálním shromáždění o den později. Pozdě v noci za parlamentní rozpravy o hospodářských zákonech se přihlásil ke slovu poslanec Ladislav Lis. Obrátil se s interpelací na federálního ministra Sachera. Projel nesouhlas se způsobem, jakým ministr spravuje svůj resort, vytykal mu některé výroky, s nimiž se dr. Sacher obrátil na veřejnost a označil za vážnou chybu, že ministerstvo vnitra nebralo zřetel na některá fakta a podněty. Vážným proviněním v tomto ohledu je i to, že ministerstvo vnitra opomínalo odpovědět na některé připomínky parlamentních výborů. Ministr dr. Sacher na některé výčitky odpověděl ihned, ale - rozprava trvala dlouho přes půlnoc - oznámil, že se k rozporům s náměstkem Cicklamini a ředitelem Formánkem vyjádří písemně a vyžádal si na to lhůtu do 2. května, protože jde o komplikované problémy. Na okamžitou odpověď v parlamentě nebylo pomyšlení - hodiny ukazovaly tři čtvrtě na dvě. Problém ministerstva vnitra zůstává jako tak mnoho ještě jiných problémů.

Primátorem Brna na čtyři hodiny

V Brně mají přes 210 radničních poslanců. Na zastoupení komunistů připadá 80 poslanců, 40 bezpartijní, nějakých 90 poslanců reprezentuje politické strany. Na 19. dubna bylo svoláno zasedání, na kterém se měl zvolit primátora města Brna. Přítomným 188 poslancům byli kandidáti navrženi ing. Čermák z Občanského fóra, 41letý ing. Jiří Trmač, lidovec a Pavel Posedník, nár. soc. syn nedávno zesnulého bývalého dlouholetého starosty Brna. Hlasování přineslo tyto výsledky: Čermák 30 hlasů, ing. Trmač 134 hlasy, Podsedník 24 hlasy. Primátorem byl zvolen kandidát lidové strany ing. Jiří Trmač. Při volbě náměstků dostal z odevzdaných 183 hlasů ing. Kučera 62, kandidát Máca 89 a Podsedník 32. Náměstek zvolen nebyl, protože ani jeden kandidát nezískal předepsnou většinu.

O dalším průběhu citujeme ze zprávy tiskového střediska Národního výboru města Brna: V průběhu dalšího rokování se dostavil představa Občanské komise, která vyšetřuje činnost Státní bezpečnosti v našem kraji. Na jeho doporučení vystoupil ing. Trmač s prohlášením, v němž objasnil některé aspekty své činnosti v obrodném proudu čs. strany lidové. V souvislosti s tím se nevyhnul v zájmu věci ani řízenému kontaktu se Státní bezpečností. O této spolupráci sám již dříve informoval předsedu uvedené Občanské komise. I když uváděné skutečnosti nejsou obviněním ing. Trmače, rozhodli poslanci po jednání v poslaneckých klubech, že s ohledem na politické klima v Brně bude vhodné, aby ing. Trmač na svou funkci rezignoval. Trmač zvážil situaci a když sám se necítil vmen, ze své funkce abdikoval. Poté plenární zasedání pověřilo až do doby nové volby funkci primátora ing. Václava Čermáka, náměstka primátora.

POJIŠTĚNÍ NÁVŠTĚV Z ČSSR

či jiné země. Jistě Vám přijde vhod možnost uzavřít výhodné pojištění na nemoc, úraz a úmrtí, event. převoz nemocného či zemřelého na náklady pojišťovny (i nad stáří 85 let). Pojištění od 0.22 šv.Fr na osobu a den!!

Informujte se u

AGENTUR PAZDERA

CH 01-932 32 22 • D 00411-932 32 22

Kreuzplatz 20, CH-8008 Zürich
Provoz 24 hodin denně, dtto neděle a svátky

Volby 8. a 9. června

Politické strany, hnutí a jejich koalice registrovány

Volby do Federálního shromáždění a do národních rad se konají ve dnech 8. a 9. června. V Praze kandiduje do Federálního shromáždění a do České národní rady třináct politických stran a hnutí, stejně jako v Jihočeském kraji, ve Středočeském kraji jedenáct, v Severomoravském patnáct atd.

K registraci se přihlásily Čs. strana socialistická, Občanské fórum, Čs. sociální demokracie, Čs. demokratické fórum, Strana zelených, KSČ, koalice Svobodný blok, Křesťanská a demokratická unie, Spojenectví zemědělců a venkova, Volební seskupení zájmových svazů v České republice, koalice Všelidové demokratické strany, Sdružení pro republiku - Republikánské strany Československa, Hnutí československého porozumění, Hnutí za občanskou svobodu, Hnutí za samosprávnou demokracii - Společnost pro Moravu a Slezsko, koalice Maďarské křesťansko-demokratické hnutí a Wspólnota-Soužití-Egypttéléš, Strana přátel piva a Organizace nezávislých Rumunů.

V Bratislavě bylo zaregistrováno sedmnáct politických stran a hnutí, z toho pět koalic. Vlastní kandidáti listinu předloží křesťansko demokratické hnutí, Veřejnost proti násilí, Čs. strana socialistická, Demokratická strana, Strana Slobody, Strana Zelených, KSČ, Slovenská národní strana, seskupení členů Matice slovenské, Národní liberálové a Hnutí československého porozumění.

MILIÓNŮ NA VOLBY

Koncem dubna se rozjede předvolební kampaň, která bude stát asi 300 milionů korun ze státní pokladny. Stát totiž poskytne politickým stranám a hnutím 10 korun za každý hlas, ale jen v případě, že strana získá více než 2 % hlasů všech voličů. Asi 3 miliony devizových korun bude stát 770 osobních počítačů na zpracování výsledků a volební listky budou vytisknuty na 1050 tunách papíru, který se koupí v Kanadě za 250 000 kanadských dolarů. Očekává se, že bude 16 000 volebních místností a za paděláním výsledků hrozí trest od šesti měsíců do tří let.

Rehabilitace 220 000 nespravedlivě odsouzených

Od 5. května 1945 do konce loňska bylo v Československu nezákonně odsouzeno pro tzv. trestné činy proti republice na 220 000 čs. občanů. O jejich soudní rehabilitaci jednají poslanci příslušných výborů Federálního shromáždění a České národní rady. Odhaduje se, že víc než polovina z celkového počtu případů na trestné činy opuštění republiky. Ze zbývajících asi 100.000 občanů se obrátí na ministerstvo spravedlnosti s nárokem na odškodnění asi polovina, to jest 50 000 občanů. Poslanci zásadně rozhodli, že všichni, kteří byli zatčeni a odsouzeni v boji za svobodu, musí být rehabilitováni a že se jim případně musí přiznat odškodné. Navrhovalo se nejméně 2 500 Kčs měsíčně, případně paušál 50 000 Kčs za každý rok vazby nebo vězení. Odsouzeným, kteří museli pracovat v uranových dolech se navrhoval k důchdu příplatek 20 Kčs za každý měsíc a 15 Kčs v ostatních případech. Celkový důchod však nemá přesahovat částku 3 800 Kčs za měsíc.

Za předpokladu, že by každý z 50 000 občanů měl nárok v průměru na víc jak 20 000 Kčs náhrady, znamenalo by to výdajovou částku přes jednu miliardu. K tomu je ovšem třeba připočítat důchodkově zabezpečení rehabilitovaných, takže už by šlo o částku dvou miliard korun. Ale kde ty peníze vzít? Stát je nemá. Federální vláda uložila příslušným ministrům, aby tyto finanční zdroje našli. Všeobecně se má za to, že jedním z těchto zdrojů je možnost, že by Komunistická strana Československa vrátila ve prospěch státu svůj majetek.

Návrhy na rehabilitaci budou podávat soudy nebo prokuratury. Byla by vítaná pomoc bývalých soudců, kteří byli zbaveni svých úřadů z politických důvodů.

DRAŽŠÍ DOPRAVA A CIGARETY

Ministr pověřený řízením federálního cenového úřadu L. Dvořák oznámil, že ještě v prvním pololetí letošního roku se počítá se zdražením osobní vlakové i autobusové dopravy. V druhé polovině roku se zdraží tuhá paliva. Do července se zdraží cigarety a tabákové výrobky. Má se zlevnit spotřební elektronika.

17. listopad v novém světle

Federální ministr vnitra dr. Richard Sacher na tiskové konferenci 3. dubna v Praze dostal otázku, zda by mohl něco říci o osudu generála Lorence. Ministr mohl a řekl: Včera jsem navštívil ve vazbě poručíka Státní bezpečnosti Růžičku. Hovořili jsme o některých skutečnostech a nyní - může to být asi tak hodina - je pan generál Lorenc ve vazbě.

Kdo je generál Alois Lorenc? Jeden z nejvyšších hodnostářů a představitelů Státní bezpečnosti, který z tohoto titulu pracoval na ministerstvu vnitra v Praze, kde byl donedávna dokonce náměstkem ministra. Brzy poté, co se začal vyšetřovat případ policejních zákroků dne 17. listopadu na Národní třídě, vynořilo se jméno generála Lorence jako jednoho vysokého úředníka, který do průběhu zákroku zasahoval. Ale generál Lorenc, jenž až do 3. dubna seděl pořád na ministerstvu vnitra, se dovedl z jakýchkoli obvinění, že měl co činit s brutalitou na Národní třídě, vyvléci a vyšetřování svést na jinou stopu. Ale generál Lorenc proslul ještě z jiného důvodu: on to byl, kdo v sobotu 25. listopadu 1989 nařídil rozsáhlou skartaci dokumentů Státní bezpečnosti. Že rozkaz k tomuto odklízování dokumentů dal generál Lorenc, je prokázáno desítkami dokladů, které má prověřková komise v Praze. Prověřková komise, které mají zkoumat činnost příslušníků bývalé StB, mají ovšem zničením choulolistivých materiálů úkol neobyčejně ztížený. Z toho důvodu žádal poslanci, členové branných a bezpečnostních výborů Federálního shromáždění na schůzi 4. dubna ministra vnitra dr. Sachra, aby zavedl disciplinární řízení s pracovníky ministerstva, kteří nesou vinu na zničení archivních materiálů StB, které mohly přispět k objektivitě prověrek.

Veřejnost se ovšem také zajímá o druhou stránku zlovolné činnosti generála Lorence.

Zemědělské noviny napsaly: I když jsou podrobnosti, které vedly k uvalení vazby na bývalého náměstka ministra vnitra zatím utajeny, je zřejmé, že vyšetřování bude sledovat vážné podezření na existenci druhého řídicího centra, včetně varianty předem připraveného a nevydařeného listopadového projektu. Oč jde? Dosavadní vyšetřování se soustředilo k osobě M. Štěpána jako hlavního viníka brutálního zákroku policejních složek proti studentům a dalším účastníkům demonstrace 17. listopadu. Průběhem vyšetřování se ukázalo, že Štěpán, nejvyšší komunista v Praze, v tomto případě není zcela vinen, že bez jeho vědomí a za jeho zády akci řídil kdosi neznámý. Podezření padlo na Lorence. Toto podezření zůstává, aniž se zveřejňuje. Tiskový mluvčí Hlavní vojenské prokuratury Praha, Jan Dubenský, k případu bývalého generálporučíka Sboru národní bezpečnosti 6. dubna uvedl, že na Lorence byla 3. dubna uvalena vazba pro trestné činy zneužívání pravomoci veřejného činitele. Okolnosti trestné činnosti se urychleně přezkoumávají. V současné fázi vyšetřování nelze poskytnout víc informací. Na dotaz novinářů dodal, že od té doby, co byl vzat do vazby poručík StB Živčák, jsou stíháni a ve vazbě kromě bývalého generálporučíka Lorence ještě tři další příslušníci StB.

Parlamentní komise pro vyšetřování události dne 17. listopadu se sešla 9. dubna k neobvykle dlouhému a rušnému zasedání v budově Federálního shromáždění. Jednala za zavřenými, přísně střeženými dveřmi a poslanci po skončení zasedání odmítli poskytnout jakékoli informace. Řekli jen, že v poslední době bylo zatčeno pět příslušníků Státní bezpečnosti, v hodnosti od generála až po poručíka. Jsou to bývalí funkcionáři správy Sboru národní bez-

pečnosti z Prahy a Středočeského kraje a mezi nimi také generál Lorenc, který dal příkaz ke skartaci dokumentů.

Padl dotaz, zda byl Miroslav Štěpán konfrontován s generálem Cardou. Konfrontace se připravovala na nejbližší dny. Měla se konat už dřív, ale byla odložena pro nepřítomnost generála Cardy a jeho pokusu o sebevraždu. Je to však konfrontace nesmírně důležitá, protože generál Carda, bývalý náčelník pražské bezpečnosti, je zatím jediný z dosud vyslýchavých, který neztratil paměť.

Téhož dne začal pracovat zvláštní koordináční tým v čele s prvním náměstkem generálního prokurátora. Tým byl založen hlavně proto, aby na základě zcela nových skutečností mohl dovést vyšetřování události kolem 17. listopadu úspěšně do konce.

O tři dny později oznámil mluvčí vojenské prokuratury Dubenský, že až do toho dne bylo zahájeno trestní stíhání proti třiceti příslušníkům Sboru národní bezpečnosti, z nichž sedm bylo příslušníky Státní bezpečnosti. Rozsáhlé vyšetřování není dosud ukončeno a o jeho průběhu bude veřejnost informována.

Nezávislá komise zdravotníků Občanského fóra v Praze, která zjišťovala stav obětí policejní brutality 17. listopadu, ukončila činnost. V závěrečné zprávě oznámila, že bylo evidováno 28 zlomenin, většinou kostí tváře a horních končetin, 56 otřesů mozku, 17 pohmožděnin mozku, což je zranění, které může zanechat trvalé následky, 58 psychotraumat, 54 tržných ran na hlavě a končetinách. Různé pohmožděnin utrpělo 487 lidí. Trvalé následky hrozí 180 lidem. Zraněno bylo 226 vysokoškoláků, 57 středoškoláků, tři děti ze základních škol. Nejmladší poraněný byl dvanáctiletý, nejstarší třiaosmdesátiletý. Komise hodnotí zásah jako veřejně ohrožení.

Vietnamci a Kubánci se budou vracet

Mnoho zaměstnanců v Československu se obává, že přijdou o práci. Domnívají se, že hrozí nezaměstnanost. Snad jedni lidé, kteří věří, že nezaměstnanost nebude anebo že nenabude velkých rozměrů, jsou místopředseda Federální vlády Valtr Komárek a federální ministr práce Petr Miller. Současná situace jim dává za pravdu. Podle úředních zpráv bylo k 31. březnu 1990 v Československu 6,311 občanů bez místa, ale proti tomu bylo sto tisíc pracovních míst volných. Nicméně je jisto, že další existence cizích, zahraničních pracovníků v Československu je luxus, který si stát nemůže dovolit. Pobytu Vietnamců a Kubánců je u nás odzvoněno.

Hanoj poslala do Východní Evropy od roku 1980 na 200 000 svých dělníků. Z tohoto počtu je v Československu 37 000 Vietnamců, ve Východním Německu 60 000. Hanojské úřady mají z návratu svých příslušníků z Východní Evropy hrůzu. Ve Vietnamu je bez práce osm milionů lidí, což je třetina všech práce schopných. Vietnamci v Československu i ve Východním Německu vědí, co je bude po návratu domů čekat. Ale zatím co Vietnamci ve Východním Německu doufají, že aspoň někteří z nich budou moci v Německu zůstat i po sjednocení, Vietnamci v Československu vědí, že nebudou moci zůstat za žádných okolností. Proto sahají ke svépomoci, totiž k tomu, co za svépomoc pokládají. Chtějí z Československa utéci do Rakouska nebo do Německa.

Do Německa se jim útky nedaří. Nemají potřebné vizum, při pasových kontrolách na hranicích nemohou prokázat, že jsou oprávněni ke vstupu do Spolkové republiky a čs. pohraniční orgány je vracejí tam, odkud přišli. Protože styk s Rakouskem je bezvizový, v některých případech proklouznou. Ale i ti, kterým se v návalu na hranicích tu a tam podaří do Rakouska se dostat, nemají vyhráno. Když se ucházejí o práci nebo se hlásí o přístřeší v táboře pro uprchlíky v Traiskirchen, vyjde najevo, že přišli ilegálně z Československa a jsou do Československa vráceni. A v takových případech obvykle jen urychlí svůj odlet z Československa do Vietnamu.

Je obecně známo, že občané Federace vietnamským pracujícím hostům pobyt nijak neznepříjemňují. Zůstávají pro ně „rákosníky“ a zejména úředníci, s nimiž přicházejí do styku, je považují za druhořadé lidi. Zásadně se jim tyká a dostávají to nejhorší. Vietnamci to přirozeně vědí a nelíbí nesou, ale i nevlidné zacházení je lepší, než co by je čekalo doma. V Československu dostanou aspoň nějaké peníze, mohou aspoň občas poslat domů balík (obvykle jízdní kolo), kdežto ve Vietnamu by byli bez práce a bez peněz. Říká se, a asi to bude pravda,

že do ciziny vyslaní Vietnamci jsou synové a dcery vyšších komunistů. Pracovat v cizině se považuje ve Vietnamu za výsadu. Je rozšířena pověst, že vietnamští uchazeči o práci v cizině dávají úředníkům v Hanoji značné uplatky, aby zanesli jejich jméno na seznam lidí, určených na práci v cizině.

Z Československa budou vráceni domů i Kubánci, kterých je ve Federaci asi 5 800. Castro udělal z nouze čtnost a oznámil, že své občany z Československa odvolává. Tímto

prohlášením zastírá skutečnost, že by se museli vrátit na Kubu, i kdyby je neodvolal.

Bylo pro čs. podniky výhodné. Vietnamce a Kubánce zaměstnávat? Sotva. Musely se jim platit letenky do Československa, kurzy češtiny nebo slovenštiny, odborná teoretická příprava, dostávali 2 400 Kčs na zimní ošacení, platila se jim letenka na dovolenou na Kubě nebo ve Vietnamu a po ukončení pracovního poměru zase letenka k cestě domů. Ze součtu všech položek vysvitá, že spolupráce se zahraničními pracovníky nebyla výhodná.

Foto: Květa Vemšarová, Praha
Hradní stráž v Praze oblékla novou, elegantní uniformu podle návrhu akad. malíře Theodora Pištěka - sedle kalhoty k modrému saku, pro audienci bohatě zdobené šňůrami v národních barvách. Vyšivané nárameníky a odznaky, střídání stráží i předávání standardy prezidenta republiky mezi strážemi, to vše přitahuje tisíce turistů z celé republiky i ze zahraničí.

TonguePerfect

Vám umožní psát na Vašem IBM PC počítači bez problémů česky a slovensky stejně snadno jako anglicky, německy a španělsky. Přetiskové znaky pro polštinu a 7 dalších jazyků.

TC Software, S Parker Street, Curtin, ACT, 2605, Austrálie. Tel.(06) 251 3054

KOLIK JE KSČ DLUŽNA?

Občanské fórum podniku ČKD-Polovodiče, Praha, vznikla před časem myšlenka, že by Komunistická strana Československa měla vrátit státu majetek, který nabyla neprávem, a že neučiní-li tak, měla by se uspořádat generální protestní stávka. KSČ dostala lhůtu vrátit majetek den 10. dubna, jinak že bude 11. dubna stávka. Nápad se zalíbil a rozšířil po celé republice. Účast na stávce, bude-li toho zapotřebí, slíbilo přes 1 700 podniků a závodů. KSČ vydala několik mnohomluvných prohlášení, ale neprávem nabytý majetek nevydala. Proto došlo 11-tého dubna ke stávce. Byla krátká, trvala od 11-hodin do 12-hodin, ale byla velká počtem účastníků a rozmístěním; konala se na Slovensku jako v Čechách a na Moravě, v továrnách, kancelářích i ve školách. Byla vskutku generální, protože bylo málo podniků, které se jí neúčastnily, a manifestační průběhem. Jedno stávkové shromáždění se konalo v hlavním centru manifestační stávky, před vратnici ČKD-Polovodiče. Asi tisíc lidí byli pracovníci Polovodičů, další sta obyvatelé přilehlé čtvrti a pár desítek byli poštáci z blízké pošty. Promluvil předseda OF ing. Milan Kondr a herec Petr Kosta. Objevily se i transparenty, ale těch bylo mnohem víc na shromáždění na Václavském náměstí, kde se provolávala hesla, cinkalo klíči a skandovalo. Pražská hromadná doprava se zastavila, ke stávce se přidal čs. rozhlas i televize, stávkovali členové republikových vlád, kteří poprvé co svět světem stojí se sešli na společné schůzi v Lnářích na Strakonicku, také zaměstnanci prezidenta republiky se ke stávce přidali. Lidé byli ochotni omlouvat zdržení, zaviněné stávkou - zpozdlí jsme se o několik desítek let, těch pár minut zdržení se snadno dohono - ale nebyli v čemkoli omlouvat KSČ. Mnozí nežádali jen vrácení majetku, ale protestovali i proti morální a společenské devastaci, kterou totalitní vláda jedné strany zemi způsobila.

V některých podnicích byl průběh stávky doprovázen zvukové: v Královopolských strojárnách houkaly sirény závodních kolomotiv, troubila auta a sanitky. Také na Ostravsku, kde se ke stávce připojily největší podniky, auta se zastavila a rozzvučela klasony, finčely zvony tramvají, manifestovalo se i hlukem. Byla ovšem pracoviště, kde zastavit na deset minut provoz by byl příliš nákladný podnik. V několika takových případech se stávkovalo jen symbolicky a sounáležitost se stávkou se naznačila nějak jinak, v jednom případě tmou, tím, že se zhasla světla. Lidé vynálezavě chtěli dát jasné najevo, co si myslí a co chtějí. To se jim také podařilo.

Jsou zvědaví, jaké výsledky přinese průzkum majetkových položek KSČ, který provede Výbor lidové kontroly a parlamentní komise. Jsou rozpory v číslech. KSČ v jedné rozhlasové rozpravě uvedla číslo 1,3 miliardy jako částku, která by měla vyrovnat hospodářské záležitosti KSČ a státu. Dne 10. dubna při pravidelné informační schůzce na pražském Hradě tiskový mluvčí prezidenta republiky, dr. Michael Žantovský, dostal dotaz, zda má prezident k dispozici nějaká čísla o finančním stavu KSČ a zda sleduje diskusi o majetku KSČ. Dr. Žantovský odpověděl, že pan prezident debatu sleduje se zájmem. A co se čísel týče, podle informací prezidentské kanceláře činily běžné roční neinvestiční výdaje KSČ celkem 5,297 miliardy Kčs. Do této položky náležejí platy, školy, rekreace, stranicové prodejny. Investiční výdaje od roku 1972 činily celkem 13,629 miliardy Kčs, což je ročně 757 milionů Kčs. Do této kategorie náležejí vydání na sekretariáty, hotely, nemocnice. V těchto výdajích není započítána pomoc zahraničním komunistickým stranám, provoz VUMI - univerzita marx-leninismu a stranicatomové kryty. Naproti tomu příjmy KSČ dosahovaly podle informací M. Žantovského - v uplynulých letech částku 1,5 MILIARDY ROČNĚ. Rozdíl mezi příjmy a výdaji KSČ je tudíž asi 4,5 miliardy Kčs. Komunisté tyto peníze získávali ze státního rozpočtu a z rozpočtů Národní fronty, národních výborů, ministerstev a společenských organizací. Někde nějaké peníze musí tedy být. V každém případě, jestliže jsou informace pana Žantovského spolehlivé, (o čemž nechceme ani v nejmenším pochybovat), je dluh KSČ vůči společnosti mnohem větší, než činí komunisty uváděná částka 1,3 miliardy Kčs.

ANTONÍN ŠVEHLA
dokumentovaný profil
československého státníka.

Objednávky vyřizuje:
autor Dr. VI. Dostál, 84-09 60th Road,
Elmhurst, N.Y. — 11373, USA
(Cena US dol. 15 a poštovné nebo DM 27)

DR JOSEF NOVÁK ZEMŘEL

Na lyžařské sjezdové dráze u městečka Breckenridge v Coloradu zemřel 12. února dr. Josef Novák, exulant, právník, sportovec a velmi hodný člověk. První léta poúnorové emigrace prožil v Chicagu, kde pravidelně trávil nedělní odpoledne na farmě u Ferjenčíkových, ve všední dny pomáhal organizovat různé podniky a v letech 1950-52 hrál za Hornets, amatérské hokejové mužstvo Chicaga, lední hokej, jeho oblíbený sport. Potom se dr. Novák přes Kalifornii dostal do Evropy, kde pracoval 27 let pro americkou armádu. Jeho hlavním působišťem byl Heidelberg. V roce 1984 odešel na penzi. Trávil ji s chotí Irmin dílem v Sarasotě na Floridě, dílem v Heidelbergu. Tam na hřbitově je uložen jeho popel, poněvadž v Heidelbergu prožil nejdelší část svého života. Dr. Josef Novák byl členem Rady svobodného Československa, Čs. společnosti pro vědy a umění, Svazu sportovců v exilu aj. Uprchlíkům pomáhal, kdykoli a kdekoli mohl.

POZŮSTATKY

ČS ZAHRA NIČNÍCH LETCŮ

V Národním památníku v Praze na Žižkově byla 27. března otevřena dlouho hledaná krypta, v níž byly pozůstatky 324 příslušníků čs. zahraničního letectva, kteří za druhé světové války bojovali ve Velké Británii, v Kanadě, na Bahamách a mnohých dalších zemích. Pozůstatky budou po církevních obřadech dány do schránek a pokud se o ně přihlásí příbuzní, budou jim vydány k pohřbení v rodinných hrobkách nebo rovech. Pozůstatky letců, o něž se nepřihlásí nikdo, budou ve schránkách uloženy nadále v žižkovském památníku.

Příbuzní se mohou též přihlásit o pozůstatky státníků, politiků či novinářů, které byly v památníku z rozhodnutí ÚV KSČ. Pozůstatky, o které se nikdo nepřihlásí, budou uloženy v urnách v kolumbáriu na Olšanských hřbitovech.

ZÁKONY O SOUKROMÉM PODNIKÁNÍ

V polovině dubna začal konečně parlament projednávat nové ekonomické zákony, které umožní rozvoj soukromého podnikání. Očekává se, že v květnu konečně padne monopol zahraničního obchodu. Každá organizace, která složí kauci 100 000 korun a jednotlivce, který složí 20 000 korun, budou moci zaregistrovat svou firmu pro import-export. V únorovém vydání jsme slibili informovat o nových možnostech krajanů podnikat ve vlasti. Zatím nemůžeme přinést podrobnější informace, snad až po schválení zmíněných zákonů.

KRATŠÍ VOJENSKÁ SLUŽBA

Federální shromáždění přijalo novelu branného zákona, již se délka vojenské služby zkracuje z dřívějších 24 měsíců na osmáct. Vojenské katedry nebyly zrušeny, absolventi vysokých škol budou sloužit místo jednoho roku pouze devět měsíců. Vojáci po dobu služby v armádě musí přerušit členství v politických stranách a hnutích. Kdo z morálních důvodů nechce sloužit v armádě, musí absolvovat náhradní civilní službu, která je o polovinu delší než činná služba vojenská.

PODZEMÍ HRADU V PRAZE

Jaro přišlo letos do Prahy dřív než jiná léta a tak sluncem zalitý pražský Hrad uvítal 24. a 25. března první návštěvníky v Královské zahradě s krásnými stromy, vzácnými dřevinami i květinami. V posledních dvaceti letech byla tato zahrada jen jakousi soukromou zahrádkou bývalého prezidenta. Pomocí televizních kamer měli diváci možnost navštívit s prezidentem V. Havlem i podzemní prostory Hradu, které byly dlouhá léta považovány za přísně tajné. Není v nich žádné tajné sídlo prezidenta pro případ války, to je na jiném, samozřejmě, tajném místě. Je nebezpečí, že systém podzemních chodů ohrožuje stabilitu staveb na povrchu a proto situaci nyní zkoumají odborníci. Po té pak prezident rozhodne o dalším využití podzemí.

BENZIN NA TALONY

Koncem března vláda rozhodla, že od poloviny dubna bude zaveden systém talonů pro zahraniční návštěvníky Československa. Cizí státní příslušníci přijíždějící do Československa autem s cizí státní poznávací značkou, musí platit za odběr nafty a benzínu vyhradené talony. Pro cizince s konvertibilní měnou je cena stanovena na základě poměrných cen v Rakousku a Německu v hodnotě 7,50 tuzexových bonů za litr benzínu special. Maďarští občané budou platit 18 Kčs. Pro tuzemce stojí benzin special 8 Kčs a super 9 Kčs.

OPĚT U STARTU

Každý týden mne navštěvuje jeden z mých vnuků, aby mi zkontroloval poštu. Vlastně jenom obálky s poštovními známkami, které si pečlivě vystřihuje. Nejvíce dopisů mi až do loňska přicházelo z USA, z Kanady, Austrálie a Jižní Ameriky, ale objevovaly se i dopisy z Japonska, z Indie a z různých dalších, pro měho vnuka exotických zemí - zkrátka ze všech těch míst, kam exilový osud jejich odesílatele zavál. Vnuk je velice zvědavý. Než známky schová, dožaduje se, abych mu něco pověděl o zemích a městech - ano studuje i razítka - odkud dopisy přicházejí. Především ho zajímá, proč a jak se tam dostali Češi. A nastává vysvětlování. V poslední době se k mému nesmírnému potěšení objevují dopisy se známkami s portréty prvního a nynějšího prezidenta naší republiky. Toho na té modré už vnuk zná. Viděl ho přece tolikrát v televizi, jak hovoří s jinými prezidenty a s dalšími významnými osobnostmi. Jen mu nejde do hlavy, proč musel až do loňska tolikrát do vězení. Jak mu to vysvětlit, když si to ani my dospělí vysvětlit neumíme? A o čem píšou z Prahy, zní další otázka. Na tu už se lépe odpovídá. A odpověď, myslím, bude zajímat i vás.

V jednom dopise mi píšou známi, které jsem, než spadla opona, znal ještě jako děti, jak byli

překvapeni rychlostí výstavby v Rakousku. Letos, za necelý rok od posledního pobytu v Alpách, v místě, kam si vyjeli na lyže, mohli sledovat, jak k nedohledným vrcholům stoupá nová, kabinová lanovka a jak proti její stanici zahájil provoz nový pension. Jako by to z toho sněhu přímo rostlo. Končí úvahou, jak dlouho to bude ještě trvat, než budou věci takhle „normálně fungovat“ u nás a dodávají, že k tomu bude zapotřebí ještě hodně trpělivosti. Trpělivost nestačí, přátelé, naznačil jsem jim, chce to zabrat a popohnat ty liknavější, kteří si stále ještě neuvědomují, že pečení holubi se svobodou nepřiletěli... Ta dvě slova normálně fungovat se táhnou i dalšími dopisy jako červená nit. Tak třeba mi píše jedna z mých neteří, která se pustila po té sametové revoluci ihned do práce, jak je to všechno nezvládnutelné, když k práci přibudou lapálie s řemeslníky, nastane-li třeba porucha v plynovodu. Podobné všední starosti, pokud to nebude fungovat normálně, tady vždycky představují malou pohromu, stěžuje si právem. V dalším dopise čtu: „Jsme tu jako na houpačce - chvíli se radujeme ze svobodných novin a televize, libujeme si svobodou cestování a ostatní získané svobody a pak zase trneme strachy, jak dopadnou volby. Náhlá svoboda způsobila, že

lidé často neuvažují s chladnou hlavou a úzké zájmy nadřazují hlavnímu požadavku, jednotě se proti komunistům. Hádáme se kvůli blbostem. Pevně doufám, že se to všechno uklidní a dopadne to nakonec dobře. Ještě, že máme pana prezidenta.“ Aby se tvé proroctví splnilo, záleží také na tobě. Nemůžete všechno nechávat jen na prezidentovi. Je přímo vaší povinností mu jeho práci ulehčit, vzkázal jsem. Vracím se k dopisu neteře: „Jen, aby se teď úspěšně zvládlo to poněkud hektické období a vůbec celý ten (občas bolestný, jako každá

LUBOMÍR KAVÁLEK

operace bez narkózy) přechod k normálnímu životu. Jistě jsi informován o tom, co cloumá s národem českým a slovenským (pardon, také moravským, bože i ti moji rodni Moraváci vyvádějí). V jednom kuse trnu, aby si lidi zachovali zdravý rozum a nespouštěli ze zřetele, oč jde nám všem, nebo aspoň drtivé většině, aby nepropukaly zbytečné a podivné vášně. Mam strach, protože pozoruju, jak jsme se ocitli v tom podivném - jak říká pan prezident - postvězeňském stadiu, kdy člověk neví, co se sebou počít a jak naložit s nabytou svobodou.“ O tebe a stejně smýšlející se nebojím a na ty druhé dávaje pozor a ukazujte jim cestu, uklidňuji neteř. Měl bych ještě mnoho zajímavých výňatků z dalších dopisů. Téměř ve všech ode mne přátelé žádají radu, koho mají volit. Dokonce mne jedna mladá žena vyzývá, abych přijel vhodit do urny jeden správný hlas navíc. Odpovídám jim, že oni sami musí nejlépe vědět, pro koho se rozhodnou. Vim, že to není jednoduché. Ani já nevím, komu bych na volební listině namaloval křížek, ale rozhodně vim, nad kým bych křížek udělal. Ale to víte vy také. Vyčítám tu z vašich dopisů a vyslechl jsem si to naprosto zřetelně z debat s vámi. Sami nejlépe víte, kdo nechal pravdu sjiždět do bot, kdo nechal ty, kteří neklamali, zatýkat, mučit a dokonce je vyhnal na popraviště, kdo hned z kraje mihal jed nenávisti do mladých duší svým upocenými říkánkami a kdo už děti nutil, aby je za rudý šátek a modrou košili recitovaly. Sami víte, jak to dopadlo s jejich slibů, jejichž splnění předali červeným baretům, bílým helmám a obuškům. Vim, že v otevřeném boji se jich už nebojíte. Strach, o kterém píšete a který pocítíte, máte z jejich záluždnosti, z jejich zákeřnosti. Už zase slibuji a vyhrožuji. Musíte je proto odhalovat a přičinit se o to, aby ani jeden hlas proti nim nepřišel nazmar. Každý musí k urně a nikdo by neměl znehodnotit svůj tentokrát tak důležitý hlas tím, že ho daruje některé z těch stranic, které vznikly z méněcennosti, anebo naopak z neuvážené bujnosti svých zakladatelů, bez řádného programu, anebo proto, aby se v nich skryli pod jiným pláštěm a s jinou tváří ti „byvší“. A tobě, milá B., musím sdělit, že se srdcem od svého zrození zajatým v Čechách, ale s pasem, nesoucím nadpis United States of America, by mne ani s tím nejsprávnějším hlasem k urně nepustili. Ale spoléhám na vás, na všechny pisatele dopisů, z nichž si můj vnuk odlepuje s účtou poštovní známky s portrétem prezidenta zakladatele i tu modrou, s tím nynějším, že ten správný hlas vložíte do urny vy. Ještě máte čas řádně se informovat - a to z gruntu. Milá neteři, jsi na správné cestě, když mne ujišťuješ, že čím dál víc rozumíš rozdílům (jak v zásadních věcech, tak i ve zdánlivě podružných) mezi rokem 48 a 68 a že začínáš vidět všechny souvislosti. Máš pravdu, tam někde v 48. to začalo. Proto se nebojím, že bys v červnu nevolila správně, už proto ne, že jak sama píšeš, si chceš přes veškerou skepsi urputně hájit „perspektivní optimismus“ a víru, že u nás není ještě všechno úplně shnilé, že cosi zdravého ve vás zůstalo a že veškerý chaos a zvíření kal se časem usadí, to zdravé vyklíčí a začne pomalu, ale jistě růst.“ Věřím s tebou, že se proroctví vyplní a proto už vyplni tu hořkost, že tě připravili o 42 roků svobody, pravdy a víry v člověka. Odhod' daleko od sebe lítost a bolestivství, že to nepřišlo dříve a teď se z toho, že to p ř i š l o . A vy, mladí manželé, které tak udivila rychlost výstavby na Západě a kteří si libujete v všechny ty nové svobody, uvědomte si, že budoucnost republiky je i ve vašich rukou. Než půjdete k urně, vzpomeňte si, s jakou radostí jste na těch alpských pláních, kde právě napadlo půl metru nového prašanu, který tak náhle zakryl ošklivé zbytky špinavého sněhu, bláta a rozježděné, vydržené sjezdovky s kusy zákeřného ledu, projížděli novou - svou - trat' k cíli, který jste si sami určili. Dnes stojíte opat' u startu. Je na vás, abyste za sebou zanechali stejně čistou stopu, jakou jste vytvářeli tam v horách. Stopu jistoty.

Emigrace do Spojených států

Drsnou zprávou pro nejnovější čs. uprchlíky je rozhodnutí ministerstva zahraničních věcí ve Washingtonu, že od 1. dubna 1990 nesmějí pomocné organizace (AI-CR, Tolstoy Foundation, IRC, Raphaels Werk a další) přijímat žádosti čs. uprchlíků o emigraci do Spojených států. Rozhodnutí je odůvodněno tím, že v Československu došlo k politickým změnám a že tam již nedochází k perzekuci z náboženských, rasových nebo národnostních důvodů.

Ve zprávě State Departmentu se dále uvádí, že americké imigrační úřady (INS) budou projednávat všechny žádosti, které jim byly doručeny až do 6. dubna 1990.

V této souvislosti je třeba potvrdit, že úřady INS skutečně uprchlické žádosti projednávají, ale současně je třeba říci, že až na řídke výjimky se projednávání projevuje zamítáním žádostí. Úředníci i na žádosti z roku 1987 berou měřítko Československa z roku 1990. Není vinnou uprchlíků, že se tyto staré žádosti a případy z minulých let dostaly na pořad až nyní, že se na ně neuplatňují hlediska z minulých let, nýbrž nyní. Zamítání žádostí je odůvodněno větami jako z jednoho kadlubu poukazem na to, že se žadatel může nyní vrátit do Československa, že mu tam nehrozí žádné nebezpečí. Tohle odůvodnění jako na běžícím pásu se neohlíží na uprchlickou situaci, na to, že během let ztratil v Československu zaměstnání a byt, nejspíš i přátele, že byl prakticky vykořeněn a že se aspoň myšlenkově už přeorientoval na Spojené státy jako zemi svého budoucího pobytu.

Nebere se zřetel ani na žadatele, kteří mají ve Spojených státech blízké příbuzné. Této kategorii uprchlíků, poměrně nepočetné, ještě donedávna vycházeli úředníci INS vstříc. I oni na podzim z rozpravy amerického kongresu o imigraci několik poslanců dokonce navrhovalo, aby se imigrace celkem zrušila, až ovšem právě na případy blízkých příbuzných, jímž jediným se mělo přistěhovalectví umožnit. Úřady INS nicméně i v těchto případech postupují tvrdě a i případy blízkých příbuzných zamítají. Zatím ještě těmito případy ani neumožnily výjimku, která byla povolena, aby totiž vycestovali do Ameriky jako parolees, to jest na náklad a odpovědnost amerických příbuzných.

Jako jsou zamítány žádosti, jsou zamítána i odvolání.

Na pohovory ještě čeká něco přes pět set čs. uprchlíků v Rakousku a něco pod pět set ve Spolkové republice Německo. Nepříjemným průvodním zjevem pohovorů je skutečnost, že mnozí uprchlíci změnili adresu, aniž to pomocným organizacím oznámili, takže jim nelze doručit pozvánku na pohovor. Někteří uprchlíci si emigraci rozmyslili, aniž to oznámili, a když dostanou pozvánku, prostě na pohovor nepřijsou nebo až v poslední chvíli oznámí, že už nechťejí emigrovat. V některých dnech tak přichází nazmar třetina, až polovina pozvání. Je to bezohlednost, na kterou nedoplácí úřady INS nebo pomocné organizace, ale čs. uprchlíci, kteří musí čekat na pozvání o měsíc nebo půl roku déle.

■ Středisko informací a služeb pro Čechy a Slováky

IDUNA

Informace týkající se:

- zákona o cizincích
- azylového práva
- povolení pobytu
- pracovního povolení
- úprava právního vztahu k ČSSR

Služby týkající se:

- přijetí za občana NSR - státní občanství
- jednání na úřadech
- úředních dopisů
- zákonného důchodového zabezpečení
- finančních otázek
- překladů úředních dokumentů
- právní porady
- notářství

Nabízíme:

- pojištění, stavební spoření, bankovní spoření
- financování nemovitosti, kredity, uložení kapitálu

Adresa: Sonnenstr. 23, 8000 München 2, 5.p.

Tel. 089/55144109 a 0821/573969

Úřední hodiny: středa 10 - 16 hod.

Iduna Versicherungen, Bausparen, Investment
Československé oddělení

IDUNA

Immer der richtige Rahmen

MORAVA SE HLÁSÍ

Společnost pro Moravu a Slezsko uspořádala 1. dubna 1990 v Kroměříži Moravskoslezskou neděli. Na Velkém náměstí zazněly projevy spisovatelů, národních umělců a čelných představitelů Jihomor. a Severomoravského kraje. Se zpěvy a tanci vystoupily lidové a národopisné soubory z různých koutů Moravy. Kulturní program pokračoval až do večera a byl zpestřen i ukázkami historického šermu a koncertem Javorů.

Ve starobylém Sněmovním sále historického zámku (kde byl v 1848 rakousko-uherský sněm) zasedal 1. moravskoslezský sněm zástupců Společnosti pro Moravu a Slezsko. Dostavilo se 500 delegátů. Klíčovým bodem programu byla Moravskoslezská deklarace, přednesená předsedou Společnosti doc. dr. Boleslavem Bárto, CSc. Jsou v ní zakotveny požadavky na státoprávní uspořádání naší republiky na spolkovém principu, na jeho plnění bezprostředně po volbách do FS, na odklad voleb do ČNR a SNR, na nahrazení voleb do ČNR volbami do českého a moravského sněmu a respektování historických hranic mezi oběma zeměmi, na přijetí zákona o rehabilitaci země Moravsko-slezské ještě před volbami do FS. V deklaraci se mimo jiné praví: „Dneškem vyhláujeme vznik samosprávné spolkové země Moravskoslezské.“

Kroměřížský sněm SMS dal svému předsednictvu mandát k jednání s centrálními orgány a k prosazování přijatých požadavků. V závěru se delegáti rozhodli, že Společnost půjde do voleb jako samostatné nadstranické hnutí, usilující o samosprávu Moravy a Slezska, o jejich rovnoprávné postavení zejména v ekonomické otázce. Nejde o žádné novum, Moravsko-slezská země existovala do r. 1949, než ji KSČ jako „přežitek feudalismu“ zrušila.

INFORMAČNÍ EXPLOZE V ČSFR

Když poslanci zrušili cenzuru, která byla zavedena zákonem č. 84 z roku 1968, a současně umožnili, aby periodika vydávali i individuální čs. občané (a nikoli, jako dříve, jen organizace) a aby mohli časopisy vydávat i cizinci, vyrojila se v Československu spousta nových časopisů i novin. Je ovšem jisté, že mnohé tyto tiskoviny zase brzy zaniknou, ale nicméně prožívá Československo v současné době informační explozi.

Emigranti - ztráta tisíců miliónů

Počet emigrantů z Československa nebyl nikdy oficiálně uveřejněn a dodnes nebyl zhotoven. V čs. rozhlas byla 17. dubna vysílána poznámka, kterou napsala Barbora Tachecí. Uvedla v ní, že podle odhadovaných údajů, které dala dohromady vláda národního porozumění, odešlo z Československa od roku 1948 do minulého roku zhruba 300 000 lidí. Po důkladnějším průzkumu se pravděpodobně může dojít k číslu dvojnásobnému.

První emigrační vlnu po roce 1948 hnaly důvody jak politické, tak v mnohých případech dokonce životní. Mnohým skutečně mohlo jít o život, jak dokázaly velmi rychle aranžované procesy s tak zvanými nepřáteli vlasti. Po roce 1968 už snad nešlo o život, ale mnohokrát bezpochyby o existenci. Dokazují to oni akademicky vzdělání topiči nebo umývači oken. V posledních letech se k emigrantům přidávali ti, kteří prostě odcházeli za kvalitnějším životem. Kvalitnějším jak po stránce materiální, tak i duchovní. Co v principu takový odchod pro zemi s patnácti miliony obyvatelů představoval a co mohl představovat? Především odepsání investic do vzdělání. V odborných materiálech se uvádí, že náklady na vzdělání kvalifikovaného dělníka se pohybují kolem 30 000 korun, na vysokoškolačka okolo 100 000 korun a na vysokoškolačka už dosahují takřka 300 000 korun.

Rozhodující část emigrantů byla kvalifikována, od dělnických kategorií až po vysokoškolské. Jenže nejde jen o to, že si odnesli investice na vzdělání, to, čím mohli přispět k rozvoji své země a místo toho přispívali k rozvoji jiné země. KSČ se tak honbou za totalitní mocí podařil paradox. Obohatila svého protivníka, Západ, vynalézavostí a pracovními schopnostmi desítek tisíců čs. emigrantů A zase nejde jen o jejich vlastní potenciál. Většina emigrantů především v posledních dvou desetkách let měla za hranicemi své země děti. Odesla si tady sebou i to, čemu se říká genofond. Kvalitní populace odnesla sebou potenciál kvalitních potomků.

Vyčíslit škody, které tím byly napáchány na čs. hospodářství, není lehké a v každém případě půjde o více či méně kvalifikovaný odhad. Dominívám se, řekla Barbora Tachecí, že se řádově bude pohybovat v tisících miliónech. O morální škodě nemluvě.

Svobodné Pražské jaro 1990

45-tý ročník Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro se poprvé po mnoha letech uskutečňuje ve svobodném státě. To sebou přineslo řadu programových změn. Novým předsedou festivalového výboru se stal hudební skladatel Petr Eben. Na festivalových pódiích vystoupí umělci, kteří šířili slávu naší hudby v zahraničí, zatímco v rodné zemi měla jejich jména upadnout v zapomnění. Např. v pondělí 28. května ve Smetanově síni v Praze - spolu s Českou filharmonií a dirigentem Jiřím Bělohlávkem - světoznámý klavírista Rudolf Firkušný, jeden z posledních žáků Leoše Janáčka. (B. Maritná: Koncert pro klavír a orchestr č. 2) Zahájení Pražského jara - Česká filharmonie, Bedřich Smetana: Má vlast, sobota 12. a neděle

13. května, Smetanova síň - bylo svěčeno dnes už legendárním Rafaelu Kubelíkovi, nejdejšímu šéfdirigentu České filharmonie, který bude současně předsedou poroty Mezinárodní soutěže Pražského jara v oboru dirigování (162 soutěžících ze 34 zemí). Rafael Kubelík přicestoval do Prahy v neděli 8. dubna - (poprvé po 42 letech.

Závěr Pražského jara 1990 - L. van Beethoven: Symfonie č. 9 d moll se Schillerovou Odou na radost, op. 125 - bude dirigovat Leonard Bernstein. Koncert se koná v sobotu 2. června ve Smetanově síni a v neděli 3. června jako benefice, jejíž výtěžek bude věnován dětské onkologii v Praze-Motole.

Z Í T R A B U D É L É P E

Zdena Kaprálová: Tomorrow Will Be Better [Zítřa bude lépe], v angličtině vydalo nakladatelství Private Printing v New Yorku, 457 stran většího formátu, vázané, cena neuvedena.

Kniha české exulantky, paní Zdeny Kaprálové, je obohacením literatury faktů. Je to rodinná kronika o událostech za minulé půlstoletí. Hlavním nositelem ličeného dramatu je dr. ing. Aleš Kaprál, autorčím manžel. Jako badatel - chemik věnoval celý svůj život výzkumu v laboratoři. Chemie byla jeho láskou. Aleš Kaprál ztělesňoval věcnou kombinaci, kde se záliba snoubí s povoláním. Nepochybně z toho důvodu jeho výzkumy byly šťastné a velmi prospěšné.

Autorka popisuje své šťastné dětství v obci Vrbátky na Hané, kde se narodila jako dcera sedláka. Otec jejího manžela Aleše byl profesor. Aleš Kaprál po studích doma a v Belgii zahájil svou dráhu profesionálního chemika v Kooperativě, která vlastnila továrny a cukrovar v Modřicích u Brna. Tam dosáhl ing. Aleš Kaprál svého prvního úspěchu objevem denaturovaného cukru.

Povzbuzen, dodal si odvahy a založil svůj samostatný podnik Biochema. V té době se Kaprálovým podařilo nalézt malé údolíčko, jímž protékaly dvě říčky, které se spojily v jeden proud a o kus dál zase rozdvíjily. Proto se údolíčko říkalo a dosud říká Říčky. Kaprálovým se staly domovem, kde prožili mnoho událostí radostných i tragických. K těm tragickým náleží i Kaprálovo zatčení gestapem. Rodina po návratu živitele už se klidného chodu událostí nedočkala. Zvěrstva německé soldatesky byla vystřídána zvěrstvy sovětské soldatesky.

Kaprálovým posléze nezbýlo, než se rozhodnout k odchodu do ciziny. Byla to dlouhá pout'. Vedla přes Londýn do Indie, dál do Austrálie a konečně se jim staly útočiš-

těm Spojené státy. Usadili se v roce 1957 v Chicagu. Tam se poznali s Josefem Buršíkem, bývalým čs. podnikatelem, který měl v Chicagu výrobu na chemické produkty pro stavební průmysl. Buršík pronajal Kaprálovi za výhodných podmínek část své budovy, v níž si ing. Kaprál zařídil chemickou výzkumnou laboratoř. Za léta působení v Chicagu získal ing. Kaprál několik patentů, z nichž nejúspěšnější se ukázal vynález metody na urychlenou katalysaci silikonu. Vynález znamenal obrat ve vědeckém výzkumu tohoto odvětví a zařadil ing. Kaprála mezi významné průkopníky v průmyslové chemii. A poněvadž měl dost produktů, které mohly zajímat podnikatele, založil firmu Akrosil. Rázem se mu otevřel trh na celém světě, především v Německu a v Japonsku. Oběhod šel výborně a kapitálový přínos umožnil Kaprálovým navázat spojení s firmou Hammmill, která patří k největším výrobcům jakostního papíru na světě. Manželé Kaprálovi i s dětmi se stali vlastníky velké části podílů firmy Hammmill. Kaprálovi jsou dnes bohatí. Mají v Americe tři domy, jeden v Arizoně, druhý na newyorském Manhattanu, třetí v Conecticutu.

Závěr knihy končí happy-endem jako v pohádce nebo ve filmu. Jenže o pohádce ani film nejde. Autorka, Zdena Kaprálová, popisuje věrně a pravdivě, co zažila, nic nepřikrášluje. Zdůrazňuje, že ani v kritické době okupačních let, za války a ve zmatených rocích po válce neztrácela naději a věřila, že zítřa bude lépe. Tyto naděje daly její knize titul. O knihu budou mít zájem odborníci chemickové, doboví historikové, pro něž je to dílo poučné. Závěrem kapka kritiky: knize by prospělo více ilustrací, pouhé dva obrázky v knize o 457 stranách je věru málo. A neměl by chybět rejstřík jmen. Čtenáři by jej uvítali.

Jožka Pejskar

Kulturní zprávy z domova a ciziny

Havlova hra Largo desolato měla 8. dubna slavnostní premiéru v Divadle na zábradlí v Praze za účasti autora, předsedy Federální vlády, prezidentovy poradkyně Věry Čáslavské, herce Jana Tříska z Ameriky a mnoha osobností veřejného života. Autor, prezident republiky Václav Havel, byl zahrnut spoustou květín a nadšenými ovacemi. ● Multisonic, nová čs. akciová společnost pro výrobu gramofonových desek, vydá jako svou první nahrávku desku s úryvkem mše, kterou papež Jan Pavel II. bude sloužit v Praze na Letné dne 21. dubna. Deska vyjde už 22. dubna. ● Umění proti totalitě pojmenoval kolektiv Slovenské národní galerie výtvarnickou výstavu, kterou se umělci připojili k mezinárodnímu sympóziu Etika a politika, uspořádaném 5. a 6. dubna v Bratislavě. Na nádvoří hradu byla vystavena díla sochařů, ve vnitřních prostorách hradu byly práce malířů a tapiserie. Výstava byla od 10. dubna zpřístupněna veřejnosti. ● V Římě byla premiéra filmu Jiřího Mencla *Skřivanci na nitě*. Režisér byl přítomen a film se divákům líbil. ● Na prvním kongresu Divadelní obce v Praze 8. dubna vysvětlil pražský primátor Jaroslav Kořán, proč město Praha vyhlásí konkurs na místa divadelních ředitelů. Divadla už v příští sezóně budou fungovat v nových podmínkách. ● Na Janáčkově akademii muzických umění v Brně budou rozhodnutím vlády obnoveny hudební a divadelní fakulty. ● Státní banka československá dne 11. dubna vyhlásila celostátní anonymní soutěž na návrh pamětní stříbrné padesátikorunové mince k prvému výročí svatořečení Anežky České, a na návrh desetikorunové mince s portrétem T. G. Masaryka. Uzávěrka soutěže je letos 10. května. ● Český týden se uskutečnil od 14. do 18. dubna v

holandském Deltu jako kulturně-politická akce, jejíž součástí byla i aukce výtvarných děl současných čs. autorů, kteří část z výtěžku věnovali na volební kampaň Občanského fóra. ● Cenu politické knihy roku, udělovanou západoněmeckou nadací Friedricha Eberta v Bonn, získal letos Václav Havel za Dálkový výslech. Rozhodla o tom porota, složená z dvanácti ředitelů největších veřejných západoněmeckých knihoven. Václav Havel dostane DM 5000, hodnotnou litografii významného německého umělce Paula Webera a při slavnostním odevzdání ceny diplom s německým a českým textem. ● Jednota tlumočnicků a překladatelů z celého čs. území se ustavila 8. dubna v Praze s cílem hájit jak hmotné, tak i odborné zájmy. Jednota chce vydávat časopis a ve spolupráci s fakultami praktickými radami pomáhat začínajícím tlumočnickům a překladatelům. ● Nadace pro čs. architekturu byla založena ve Frankfurtu nad Mohanem. Chce ideově a materiálně podporovat čs. architekty, kteří se podílejí na obnově demokratického Československa. Mladým architektům se bude pomáhat při pobytu v zahraničí. ● Jubilejní 10. Pařížský knižní veletrh koncem března hostil i dvanáct českých a slovenských zástupců knižní kultury, mezi nimiž byli spisovatelé Václav Jemel (písači francouzsky), Pavel Řezníček a Bohumil Hrabal. V Paříži žijící český básník Petr Král předsedal čtenářské besedě. Nakladatelství Gallimard nabízelo vedle Kunderovy Nesmrtelnosti i Ludvíka Vaculíka, Milana Uhdeho, Jana Trefulku, ale malé nakladatelství La Différence nabízí souborné vydání děl Ladislava Klímy, též dobře přeložené práce Jana Patočky, ba i dvojjazyčné vydání poezie Zbyňka Hejdy. ● V Londýně v galerii Hayward je na výstavě Svět

ANGLIČTINA PRO DEMOKRACII

STANISLAV REINIŠ

EDUCATION FOR DEMOCRACY (Výchova pro demokracii) vznikla začátkem ledna t.r. v Torontu jako nezávislá organizace, přidružená volně k Československému sdružení v Kanadě. Její první akcí bylo vyslání dvoust učitelů angličtiny do Československa. Většina jich odjela v průběhu února a již učí na různých školách a fakultách.

Jsou tak úspěšní, že československé univerzity začaly zvyšovat své požadavky, a učitele by chtěly i jiné školy, i továrny a podniky. Proto akce pokračuje. V dubnu bychom chtěli vyslat dalších dvěst učitelů, na letní jazykové tábory také dvěstě, a na podzim, na začátku dalšího semestru na univerzitách, pětset.

Je to zatím nejúspěšnější exilová akce pomoci novému Československu.

Už i prezident Bush řekl, že pošle letos v září do Československa 60 učitelů. Jenomže na rozdíl od něj EDUCATION FOR DEMOCRACY celou akci uskutečnila doslova na koleně, bez jakýchkoliv prostředků. Zájemci si platí letenku sami, organizátoři si platí svůj telefon, fax, poštovné. Bylo málo času, se vším se spěchalo, zatím jsme se nedostali k tomu, abychom sháněli peníze. Mzdy se nikomu neplatí, samozřejmě.

V čele EDUCATION FOR DEMOCRACY stojí Jan Hlášek, do nynějška generální tajemník Československého sdružení v Kanadě, a Stanislav Reiniš z redakční rady časopisu Západ. Kromě nich v lednu a v únoru věnovala odesílání učitelů řada lidí víc než dvanáct hodin tvrdé práce denně.

Odesílání učitelů je pouze jednou z akcí organizace. Nvni jsme začali z iniciativy profesora Daniela Kubáta z Univerzity of Waterloo v Kanadě organizovat další. V Československu byly univerzitní a odborné knihovny po celou dobu komunismu popelkou. Žijeme ve věku informací a odborné knihy jsou tím nejcenějším, co můžeme do Československa poslat. Chceme-li se zase zařadit mezi slušné národy, musíme se učit.

Potřebujeme proto knihovny doplnit. Zadáme všechny, kteří mají doma knihy (a to je snad každý). Vyberte z nich ty, o kterých si myslíte, že by je mohly knihovny v Československu upotřebit, a pošlete je na adresu:

Jan Šmíd
Studentská Tisková agentura
Revoluční 18
CS - 110 10 Praha 1

Potřebujeme knihy odborné, politické a technologické. Tato akce se jmenuje BOOKS FOR DEMOCRACY, a řekněte o ní i svým nečeskoslovenským známým.

Abychom mohli rozvíjet i další akce - výměny studentů, zapracovávání techniků a dělníků v moderních provozech v demokratických zemích, překlady odborné literatury do češtiny a slovenštiny, odesílání knih ne jednotlivě, ale v kontejnerech - snažíme se o to, abychom vytvořili co nejvíce nezávislých, ale navzájem koordinovaných skupin ve všech zemích, kde žijí naši lidé.

Myslíme si, že účelná pomoc naší rodné zemi dnes vyžaduje založení mezinárodní, ale pružné fungující pracovní organizace. Nechceme prezidenty exilu; potřebujeme vlastence, kteří jsou ochotni něco udělat.

A samozřejmě, potřebujeme peníze - od spolků i od jednotlivců. Jestli si myslíte, že děláme dobrou věc, podpořte nás.

Základní osobní členství je za deset amerických dolarů za rok, nejméně. Když zaplatíte 100 amerických dolarů, budete na seznamu sponzorů. Na seznam prezidenta, veřejně vyhlášený, se dostanete za 1000 dolarů za rok. Jestliže máte zvláštní přání, nač peníze použít, řekněte nám.

Máme dvě adresy:

EDUCATION FOR DEMOCRACY
174 Browning Avenue,
Toronto, ON., Canada M4K 1W5.

Anebo:
EDUCATION FOR DEMOCRACY
Box 228
Heidelberg, ON., Canada N0B 1Y0.

Dvě adresy máme pro jistotu, že korespondence opravdu dojde. Také nám napište, zda máte zájem o aktivní práci v organizaci. Pošleme Vám pak všechny informace o tom, jak organizaci založit, propagovat, registrovat atd.

očiima fotografů Magnum zastoupen i český fotografr Josef Koudelka, dnes francouzský občan. Družstvo Magnum sdružuje vynikající, sociálně zaměřené fotografy, je to fotografická šlechta. Koudelka se stal členem za své tragickým duchem prodchnuté snímky o příchodu vojsk Varšavského paktu do Prahy roku 1968. ● Peter Dvorský, světoznámý tenorista, dostal od západoněmecké Lufthansy titul Honorable,

Malý oznamovateľ

Překlady z češtiny do němčiny a do angličtiny a z obou řečí do češtiny **provádí a úředně ověřuje přísežný, soudní překladatel**
LADISLAV SANTIAGO DE LA CRUZ
Guerickerstrasse 21, 8000 München 40
tel. 089/36 17 404 nebo 36 17 405
Zároveň pojištění (životní, úrazové), právní, povinné ručení, domácnosti atd.
pro BAYERISCHE VERSICHERUNGSKAMMER

Úředně ověřuji překlady.
Poskytují porady při žádostech o propuštění z čs. občanství, při žádostech o německé státní občanství, při započtu let do Rentenversicherung. Vysokoškolsky vzdělaná, přísežná soudní překladatelka

ELIAN S O T T
Musikantenweg 4, 6000 Frankfurt/Main 1
Tel.: 069 44 64 20
od 17-19 hod. mimo soboty a neděle
Prosím o písemně nebo telef. spojení

PŘEKLADY * INFORMAČNÍ SLUŽBY

— Překlady pro žadatele o azyl — Úřední spisy —
Tlumočení — Porady v životních otázkách
Překlady a tlumočení z češtiny do němčiny —
ruštiny a naopak provádí a ověřuje veřejné usta-
novený a přísežný, pro soudní a úřední účely
připuštěný překladatel a tlumočnick s velkou
praxí. Pomohu při kterémkoliv problému

Antonin Mareš
Schleisheimerstrasse 14
8000 München 2; tel: 089 523 46 69

Ubytování ve Vidni vám poskytne
MIROSLAV SEĎA
Wien 1070, Westbahnstr. 18
Tel.: (222) 93 88 112 nebo 64 57 415
Cena od 22 DM na osobu

Zn.: „Šarmantní dívka“ č. I-III/90 - Blondýna, SS, 25/172, šarmantní, společenská se ráda seznámí s intel., charakterním mužem sportovního typu do 40 let, nad 180 cm. Prosim foto - čestně vrátím.

Zn.: „Jaro“ č. 2- III/90 - Středoškolačka z Brna, žijící ve Vidni, hledá intel. partnera se zajištěnou existencí pro spolužití. Od 35 let. Záliba kultura, cestování

Zn.: „Když přijde láska.“ č. 7-III/90 - Strojní zamečnick, 59letý, žijící 20 let v Rakousku, jemně a veselě povahy, se smyslem pro umění a přírodu, hledá charakterní a upřímnou ženu do 50 let za účelem sňatku. Foto vítám - vrátím.

Zn.: „Fairově“ č. 9-III/90 - Pohledná, veselá, čechoameričanka, žijící ve státě Colorado, věk 40, všestranných zájmů a chuti do života, hledá sympatickeho, vyššího partnera bez mindráků

Zn.: „L.A. až San Diego“ č. 16-III/90 - Chodím, hledám, nenacházím. Jsi nebo znáš českou dívku od 21 let, která nechce být sama jako já? Jsem 30/178/64. Dítě není překážkou, ostatní písemně

Zn.: „Dívka s vlásem medovým“ č. 17-III/90 - Věř mi, máme stejný osud, proto se ještě neznáme. Chceš-li s 45/180 Pražákem z Mnichova poslouchat country a třeba i vic, dej mi vědět z Nashvillu, Sydney, Calgary i Mnichova

Zn.: „Nejlépe v Evropě“ č. 19-III/90 - 39letý Čech, žijící ve Švýcarsku se zájmem o cestování a kulturu, hledá pohlednou a sympatickou krajanku pro společný život. Prosim foto

Zn.: „Na celej zemeguli“ č. 20-III/90 - Hledám charakterného a tolerantního partnera so zájmem o plavanie, cestovanie. Kto? Slovenka 34/169/60, nefajčiarka, čekajúca na azyl v NSR (Bayern). Prosim foto

Zn.: „Platím hotově“ č. OB-203-90 - Koupím byt v Praze v OS - vlastnictví

Čtyř- až šestinásobné zvětšení kapitálu !

Zamyšľáte podnikat? Chcete si za nízke úrokové sazby peníze púčiť a na vysoké je ukládať? Švýcarské bankovníctví a pojišťovníctví skýta najvyšší možnou záruku solidnosti a bezpečí. Nejsme vázáni žádnou spoločnosťou, môžete sa spoľehnout, že Vám objektívne poradíme spojení, ktoré je pro Vás osobně nejvýhodnější.
Velice záleží na tom, do jakých rukou se dostanete, kam sahají možnosti příslušného pracovníka. Znáte desatero výhod POJIŠTĚNÍ VAŠEHO KAPITÁLOVÉHO SPOŘENÍ VE ŠVÝCARSKU? Víte jaké splátky z ciziny do Švýcarska platit, jaká skladba pojistky je pro Vás osobně nejvýhodnější? Rádi Vám vše vysvětlíme v naší mateřštině, rádi Vám neutrálně poradíme.
Váš Hubert Peter Pazdera

AGENTUR
PAZDERA

Služba denně (i ve svátky) plných 24 hodin.

Poplatek do 30 slov 20 DM, za dvojí otištění 30 DM, pro zámoří US dol. 15, při dvojím otištění US dol.20. Poplatek zašlete zároveň s objednávkou. V odpovědích uvádějte na obálce zřetelně značku tučně vytištěnou s následujícím číslem. Jinak nemůžeme zaručit doručení. Uzávěrka 25. předcházejícího měsíce.

Zn.: „Kluk, žijící v BRD“ č. 1-IV/0 -Jsem 25/185/78, ale zkušenosti s tímto způsobem seznámení ještě nemám. Proč však nezkusit? Teším se na Tvůj dopis i s fotem.

Zn.: „Jen vážný úmysl“ č. 2-IV/90 -Vesela, černovlasá Moravanka, 26/170, žijící krátkou dobu v Mnichově, hledá upřímného partnera se smyslem pro rodinný život a se zájmy o cestování, umění, přírodu a sport. Foto vítáno.

Zn.: „Sestra v Kanadě“ č. 3-IV/90 - Vim, co mám dvě děti (10, 6), jsem 34/168/52 blond Moravanka a co chci? - Najít v Kanadě příjemného muže, který se nezalekne mych dvou dětí, ale stane se jejich dobrým kamarádem. Já pro nás pro všechny vytvořím příjemný domov.

Zn.: „Sportovní typ“ č. 4-IV/90 - Švýcar 37/179 hledá vážnou známost s milou, sympatickou, štihlou ženou bez závazků, se smyslem pro humor, které by mohl dát svou lásku a jít s ní společně životem.

Zn.: „Šťastný život ve dvou“ č. 5-IV/90 -Pohledná středoškolačka, 58 let, žijící v NSR, hledá upřímného a spolehlivého partnera, který rovněž touží po klidném, rodinném životě ve vzájemném porozumění, lásce a harmonii.

Zn.: „Shoda“ č. 6-IV/90 - Pohledný, rozvedený 36/182 Čech hledá upřímnou dívku přiměřeného věku pro sdílení šťastných chvil v životě. Prosim foto, čestně vrátím.

Zn.: „Ty já 1“ č. 7-IV/90“ - 40/175, svobodný Dipl.-Ing. katolik s rakouským občanstvím hledá partnerku pro společný život.

Zn.: „Ve dvou lépe“ č. 8-IV/90 - 48letá pinoštila blondýna, čechošvýcarka, původem Brněnka, hledá sympatickeho partnera. Přednost ze Švýcarska a Německa.

Zn.: „Juhoslovanka“ č. 9-IV/90 - 45ročna, rozvedená blondýna, 165/65, vysokoškolačka, nefajčiarka hľadá intel. Slováka alebo Čecha 45-50 ročného v západnej Európe.

Zn.: „Čestné jednání“ č. 10-IV/90 - Zubní lékař (25) německého původu, nyní žijící v Kanadě, hledá ženu nebo dívku s úmyslem usadit se v NSR.

Zn.: „Reprez.vdova“ č. 11-IV/90 - Vzdělaná, zdravá, 60 r. uvítá u krajanů pomoc s dětmi, v domácnosti, v pohostinství -také výměnu dopisů na úrovni.

Zn.: „Učitelka“ č. 12-IV/90 - 23letá učitelka mateřské školy hledá místo v český mluvící rodině jako vychovatelka dětí, popř. učitelka češtiny v zemi, kde se hovoří anglicky.

Zn.: „Pražák“ č. 13-IV/90 - 32letý Ing. elektroslaboproud, informatik, analytik-programátor, různé systémy, jazyky, autor skript ASR, kvalitní praxe, znalý angličtiny, rozvedený bez závazků, t.č. v NSR hledá sponsora - Kanada,USA.

Zn.: „Na revanš“ č. 14-IV/90 - Hledám měsíční prázdninový pobyt pro mého 14letého syna v rodině, kde se aspoň částečně mluví německy. Nabízím ubytování v našem bytě ve Strakoncích kdykoliv.

Zn.: „Výh.podm.“ č. 15-IV/90 - Pronajímám v Brně 1 pokoj, 2 lůžk. byt s kuchyní, WC, koupelnou ve vile blízko centra.

Zn.: „Chata u rybníka“ č. 16-IV/90 -Nabízím ubyt. v již. Čechách. Chata je na kraji rybníka, poblíž Počatek, 17 km od Jindř. Hradce. Kapacita chaty je 6 lůžek, základ. vybavení bez elektřiny, suchý zachod, voda ze studně.

Zn.: „Plánujete dovolenou v ČR?“ č. 17-IV/90 - Nabízím ubytování v krásné horské chatě pod hřebcny Krkonošů u lyž. vleku, Sauna, letní i zimní bazén. Celoročně.

Hledám zkušeného autolakýrníka.
Tel.: Mnichov /089/ 56 09 43 večer

Zn.: „Prázdninová praxe“ č. 25-III/90 - Kdo pomůže při zprostředkování pracovního a studijního (prázdninového) pobytu studentu medicíny (3 ročník, 23letý) v Anglii. Rád bych pracoval v oboru, mluvím slušně anglicky.

Zn.: „V létě 90“ č. 26-III/90 - Dva studenti z Prahy (25 let) hledají jakoukoliv dočasnou práci v Kanadě nebo USA.

KUS DOMOVA V ALPÁCH
ČESKÝ PENSION
MILAN
Celoroční lyžování, koupání, tenis, plachtění, koně, houby, tanec.
5700 Zell am See, Rakousko, Zellermosstr. 75
Tel. 0043 6542 7113
Výlety Grossglockner, Kaprun, Salzburg, Innsbruck, Krimml
Tydenní Wanderkarte pro všechny lanovky v létě 280 Sch.
Česka kuchyně
Polopense od 30.- DM
zahájení zimní sezóny od 2. XII.
Píšte česky

Krajané v celém světě - V pojištění, v podnikání, financování, půjčkách, prodeji a koupi lékařských praxí a jiných firem, Vám neutrálně poradí
AGENTUR PAZDERA
Kreuzplatz 20, CH-8008 Zürich
Tel.: CH: 01 932 32 22; BRD: 00411-932 32 22
Provoz 24 hod. denně, o nedělích i svátcích

Opět v prodeji domy ve Španělsku od 60.000 sFr.
Zajistíme financování na 50 procent ceny, výborná možnost celoročního podnájmu.
AGENTUR PAZDERA, Kreuzplatz 20, CH-8008 Zürich, Švýcarsko
tel. 00411-932 32 22

Ve Vašich finančních záležitostech zdarma poradí nezávislý finanční poradce
Máte-li zájem o
— ušetření určité částky měsíčně díky využití státních dotací, daňových úlev atd. .
— výnosné uložky kapitálu v zahraničí
— koupí nebo stavbu nemovitosti
— zabezpečení svého staří
— informace o nemocenské reformě,
— prověření a srovnání Vašich pojistek
pak se obraťte na
Vlastimír Broda
Konrad-Adenauer Str. 7, 5000 KÖLN 90
Tel. 02203/33293 nebo na kancelář (německy)
RVP—Finanzdienstleistungen, Paulstr. 21, 5300 Bonn 1, tel. 0228/656981-3

Zn.: „Zpátky cesta nevede“ č. 19-IV/90 -Mladí manželé t.č. v NSR hledají sponzora v Kanadě. Jsme spolehliví a ochotní vzít jakoukoliv práci. Jsem vyučený potrubář, svářeč, zamečnick, instalatér, topenář, brusič. Peníze na cestu máme.

Zn.: „Beru jakoukoliv práci“ č. 20-IV/90 -25letý Čech s azylem, žijící v Německu, vyučený zamečnick - mluvím však dosud špatně německy.

Zn.: „Letošní maturant“ č. 21-IV/90 - Hledám vypomocnou práci v době prázdnin (od 25.6. do 31.8. t.r.) v Německu či Rakousku. Učím se již 4 roky němčinu a chtěl bych si ji vylepšit a poznat další část Evropy. Mam skromné požadavky - rad bych však přišel i s kamarádem.

„Zn.: „Záp.Kanada 13.I.90“ - č. 22-IV/90 - Svobodná, černovlasá Čechokanadanka, nekuřačka a abstinentka upřímně povahy (self-employed) hledá přítele kolem 36 let s prof. povoláním - odkudkoliv třeba i z Čech.

„Zn.: „I jednotlivě“ č. 23-IV/90 - Tři české rodiny t.č. žijící v NSR hledají sponzora k trvalému usazení do Kanady.

Zn.: „Au pair Anglie“ č. 27-III/90 - Dvě sestry, studentky z Prahy, 16. a 17. let, hledají měsíční pobyt (červenec, srpen 90) v zahraničí za účelem zdokonalení angličtiny. Výměnou možnost pobytu v Praze.

Zn.: „Hledáme v BRD“ č. 30-III/90 - Hledáme společníka v BRD, který by společně s nami založil v Praze půjčovnu vozidel. Dale hledáme v BRD redakci novin, pro které bychom zajistili distribuci českého vydání novin na území ČR.

Pronajmeme komfortní 3 pokoj. byt I. kateg. ve zvýšeném přízemí v Brně - Kohoutovicích na dobu od června do října 1990.
Manželé Marušincovi, Borodinova 16, CS 623 00 Brno, ČSFR

Zn.: „Ve Wiesbadenu“ č. 28-III/90 - Poskytnu ubytování v soukromí. Tel. 06121/59615

Psychiatrická a psychotherapeutická praxe v Norimberku (tež pro děti a dospívající)
Vyšetření a léčení pro v Německu žijící krajany a jejich návštěvy z ČR nebo turisty i za krátkodobého pobytu. Úhrada je zajiřena se soc. úřadcm, není třeba žádné zvl. pojištění -možná je i bezplatná převodka na jiné odborníky a pod.
Ordinace v češtině nebo němčině.
MUDr. A. Fraler, obd lékař pro psychiatrii, psychotherapii, psychoanalysu
Königsgr. 69, 8500 Nürnberg 1
Tel.: 0911/243306

Krajanskou pouť s českými bohoslužbami o Svatodušních svátcích od 2. - 4. června ve francouzské **La Salette** pořádají P. Bernard Klener, OSB a Stanislav Holeček (Postfach 3259, CH-6002 Luzern, Schweiz, tel. (041) 224 533. Poutníci jedoucí společně ze Švýcar mají ubytování a dopravu zajištěnu. Ostatní si sami musí ubytování zajistit v poutním pensionu **Sanctuaire de la Salette, F-38970 Corps France, tel. (76) 30 00 11.**

UŽ NIKDY KAŠPARY
Odposlechnuto z radia
Ivo Jahelka

*Před bankou je pramice
otevřelí bránice,
každý během chvilinky,
chtěl by měnit šilinky.
A tak kousek po kousku
posouvám se k Rakousku,
a až přejdu balu tu,
světu tvrdou valutu.
Živíme jak balici,
celník úsměv na lici,
bez celního hororu,
závoru zved naboru.
Jápak je tu, Rakousko,
řikali nám, že ouzko.
Rudě právo s ozvěnou,
žasnú nad tou proměnou.
Videňské valčíky, káva a šmel,
podívej se, mámo, já bych se pícl.
K srovnání jsme měli jedné hledisko,
Jednotu, Prior a nákupní středisko.
V bance se s lamentem díáme přes kasu,
za stočku s Klementem dáš dvacet šilasů.
Národe, tys dopad,
ještě že listopad,
rozebral kašpary,
šášky a maškary.*

*Jako správný Čecháček,
řízek mám a špekáček,
s trikolorou u límce,
na Mexikoplač kulím se.
Dir, že sebnu nesek sem,
před obchodem se sexem,
vedle zase Hi-Fi je,
všechno pro mě si-fi je.
Díky pane Vrantzky,
už nemyslím stramčky,
nepsem z toho z kondici,
zem, vidí, domnici.
Revoluce pokopná, sloboděnka opopná,
zas po světě s kufrem jdu,
zatím jen na čumendu.*

*Videňské valčíky, káva a šmel,
už jsem zas v Bystřici, já bych se pícl.
K srovnání máme teď má hlediska,
než Jednoty, Priory a nákupní střediska,
s chutí a talentem rychle se postoupí
a stočky s Klementem, ty přijdou do stoupý,
at' žije listopad, pravda a jstota,
už nikdy kašpary,
šášky a maškary.*

ČEMU SE DOMA SMĚJÍ

Meteorologický ústav bláší: zítra bude na celém území republiky všem jasno.

Ústav marx-leninismu v Praze oznámil, že dává své zařízení muzeu voskových figur.

Křišťálovou kopačku za nejlepší vlastní gól roku získává mimořádné zasedání ÚV KSČ.

Nová služba návštěvníkům Prahy
Využijte možnosti zajistit si hluboky kulturní zážitek při Vaší návštěvě Prahy
Agentura **OVATION** vám může ve velmi krátkých lhůtách zaslat vstupenky na představení Národního divadla, České filharmonie a divadla Na Vinohradech. Pro Vaše cesty do Prahy Vám též můžeme zajistit cenově nenáročné ubytování.
Kontaktujte nás na tel. číslech švýcarské sítě **(022) 61 62 96** (česky, francouzsky) nebo **(056) 96 48 56** (německy, anglicky) případně pište na telefax **(022) 61 97 57** nebo na adresu **OVATION**
Rotrischstrasse 3, CH—5452 Oberrohrdorf, Švýcarsko

Krajanské setkání v Nagelbergu

Světové sdružení býv. českoslov. politických vězňů v exilu zve krajany a krajanky z ČR i ze zahraničí do Nagelbergu v Dol. Rakousku, nedaleko Gmundu při čsl. hranicích.
V sobotu 26. května 1990 v 11 hod. bude v kostele St.Josef v Nagelbergu opat premonstrátů Vít B. Tajovský celebrovat slavnostní pontifikální mši.
V sobotu 26. května večer **ve 20 hod.** se koná v Hotelu-Rest.Schachner v Gmundu zábavný večer.

V tomto hotelu na telef. čísle: 0043/285 22 160 obdržíte od večera 23.5. do soboty 26.5. informace. Předběžné informace již nyní: vždy večer na adresách:
Vladislav Křepelka, Margarethenstr. 68
CH-4053 Basel; telef. 061/22373

Evžen Hoffmann, Schöneeggstr. 100,
CH-8953 Dietikon; telef. 01/740 55 06

Postrádáte-li klid, lesy, vodu, čistý vzduch, navštivte nás. Nabízíme Vám českou kuchyni, ubytování v útulných pokojích se snídaní za 20 DM

Týden dovolené s plnou penzí za 259 DM
Víkend pátek - neděle 80 DM s plnou penzí
Na Vaši návštěvu se těší a zve

Jaroslav Holub
Gaststätte „Zum Hirsch“
Arolser Str.17, 3538 Marsberg-Canstein
Tel.: 02993/615

ČESKÉ A SLOVENSKÉ KNIHY
vydané v ČR i v exilu, gramodesky, reprodukce
a další Vám obstará **Zásilková služba knih:**
Mirka Vychytil, Postfach 102336,
D-6000 Frankfurt/M.- Napište si o seznamy.

Víte, že češtinu je možno zvolit místo jiného povinného cizího jazyka jako maturitní předmět? Děje se tak v rámci ministerského vynosu o přesídlených žácích z východoevropských zemí, takže BafoG a garanční fond jsou možné
Adresa školy s internátem:
Dietrich Bonhoeffer-Gymnasium,
Postfach 780, 4010 Hilden, tel. 02103/49900

POJIŠTĚNÍ ŘIDIČSKÉHO PRŮKAZU
Pozor, novinka!
Nabízím pojištění řidičského průkazu pro řidiče z povolání a také řidiče-amatéry
Informace podá

AGENTUR PAZDERA,
Tel.: CH-01-932 32 22
D 00411-932 32 22
Kreuzplatz 20, CH-8008 Zürich

V malebně předalpské krajině
ALPENGASTHOF RABENKOPF
(8113 Ried bei Kochel am See, tel. 08857/208)
má pro hosty moderní, hotelové ubytování s výbornou restaurací, s videňskou a českou kuchyní (oceněnou odbornými časopisy). Možnosti horolezeckých a lyžařských tur, výletů a rybaření. Vhodné prostředí pro prázdninový pobyt na zdravém vzduchu.
Jen 65 km, od středů Mnichova, 20 km od Garmisch-Partenkirchenu.
Vyžádejte si nabídku, rádi posloužíme.

PLATÍTE RÁD DANĚ?
- **pak víte kolik peněz ochotně věnujete státu.**
CHCETE TOTO ZMĚNIT VE VAŠ PROSPĚCH ?
- **pak mi napište na adresu:**
KFS Milan Mizun
Imbuschstr 50
8500 Nürnberg
nebo zavolejte na tel. **89 70 96**
AŽ 80 PROCENT DANÍ ZPĚT
- **samořejmě, že naprosto legálně**
- **samořejmě, že zdarma - účet platí stát.**

Zároveň Vám osobně velmi rad a nezávisle poradím v oblasti ukládání peněz, půjček a pojistek všeho druhu

Český pension „Praha“
v malebném prostředí Bavorského lesa zve krajany z celého světa k prožití příjemné dovolené
D-8490 Cham, Ludwigstr. 11, Postf. 1465
Cena od 25,- DM Tel.: 09971-40158

ANTIKVÁRNÍ I NOVÉ ČESKÉ KNIHY
PRODÁVÁ A KUPUJE
Alois Čížek
37, Avenue Joseph Segrettin,
F - 93220 GAGNY, TI. /143-88-24-68
France

Tongue Perfect - podle přílohy
Česnek nad zlato.

U starších lidí, kteří prožili stressové situace, se projevují různé zdravotní potíže, kterým je možno čelit přirozeným prostředkem - česnekem. Česnek brzdí stárnutí, zvyšuje výkon, upravuje zažívací potíže a zabraňuje vzniku celé řady chorob.

S ohledem na okolí není vždy možné konzumovat česnek dle libosti. Kdo musí proto brát česnek v tabletách, musí vědět, že velká reklama se nekryje vždy s velkým účinkem. Tablety mají pokud možno být čistým česnekem s event. přidávkou vitamínu, ale bez maskujících přísad. Měly by si podržet antibiosu, což se projevuje na úpravě zažívacích potíží a byt vyrobeny biologicky v tuzemsku. Antibiosa je totiž spojena s antiklerosou a projevem účinnosti.

Nejučinnější je česnek čerstvý, který s trochou petrželové natě páchne nepatrně.

Pracujeme v této oblasti a rádi poskytneme potřebné informace a rady. Pro naše krajany je připraveno omezené množství účinných česnekových tablet **Dominant** (s rabatem).

Dr. O. Konvicka
Mendel Frimmel Gessellschaft
Pennskuhle 1
D-2110 Buchholz *N.

Věznice v Leopoldově zničena

Byla to největší vězeňská vzpoura, k jaké kdy v Československu došlo. Skončila zklárou věznice v Leopoldově. Situace v Leopoldově byla už koncem loňského roku napjatá. Nepokoje mezi vězni se začaly projevovat už 23. prosince a neustály, ani když bylo 652 odsouzených propuštěno na amnestii. Pod zdánlivým klidem trvalo napětí a propuklo 23. února, kdy se 217 vězňů zabarikádovalo v ubytovacím traktu a žádalo okamžitě propuštění. Na to ovšem nebylo ani pomyšlení: 70 procent odsouzenců v Leopoldově byli zločinci nejhoršího kalibru, kteří si odpýkali tresty za vraždy, i několikanásobné, za znásilnění a podobně velmi vážné delikty. Revolta se proměnila ve vzpuru 15. března, kdy celý ústav, všech 1 200 odsouzenců, vstoupilo do stávky. Odsouzeneci pozvolna vytlačovali službu konající příslušníci Sboru nápravné výchovy z ubytovacích prostor. Zase si vynucovali okamžité a všeobecné propuštění. Mezi prostorami, které zabrali, bylo i skladiště potravin, kde byly zásoby na několik týdnů, mnoho léků a alkoholu. Předseda slovenské vlády Čič vytvořil krizový štáb k posouzení a řešení situace a informoval o stavu ve věznici v Leopoldově federální vládu. Ve věznici samé se situace vyhrcovala. Skupina dvou až tří set nejbojovnějších odsouzenců odmítala jakékoli snahy o vyjednávání a tyranizovali skupinu asi stopadesátí odsouzenců, ochotných vyjednávat.

Krizové napětí vyvrcholilo 28. března, kdy už úřady v prostoru věznice a v nejbližším okolí soustředily dostatečně početný bezpečnostní personál, vybavený technickými prostředky ke zdolání vzpoury. Byli tam příslušníci útvaru rychlého nasazení (červené barety), vězeňští dozorcí, armádní výsadkáři, příslušníci vojsk ministerstva vnitra, pohraniční stráž, mezi technickými prostředky byly obrněné transportéry, vrtulníky. Okolní nemocnice byly vyrozuměny pro případ, že by došlo při zdolá-

vání vzpoury ke zraněním. Do 17. hodin dne 28. března měli vzbouřenci lhůtu, aby se dali v klidu přemístit do jiných ústavů. Na výzvu se přihlásil jen malý počet odsouzenců. Nejzvrhilejší vzbouřenci tyto mírnější vězně v jednom objektu zamkli a zapálili nad nimi střechu a zapálili ještě další objekty věznice. Bylo nezbytné zakročit a do akce byli nasazeni červené barety. Vzbouřenci, mnozí zřejmě zdrogovani, kladli fanatický odpor, házeli proti červeným baretům zápalné lahve, které vyrobili, pokoušeli se je zastráhat hrůzně vypadajícími zbraněmi, ale v tuhém boji muže proti muži prohrávali a po dvou a půl hodinovém střetnutí bylo všech tisíc odsouzenců přemoženo, spoutáno a dopraveno do jiných ústavů. Příslušníkům červených baretů bylo vysloveno uznání za energický, ale rozumný a odpovědný postoj. Svým počínáním zabránili vážnějšímu krveprolití. Při zásahu bylo zraněno 29 vězňů a jeden příslušník Sboru nápravné výchovy. Ve věznici se našel jeden odsouzenec mrtvý, podlehl zraněním, která nejspíš utrpěl při pádu z hořící střechy. Lékaři usoudili, že skonál čtyři hodiny před začátkem zákroku.

Vězni zničili prakticky celou budovu věznice v Leopoldově. Předběžné škody se odhadují na několik desítek milionů korun. Jako věznice je Leopoldov nepoužitelný.

Odsouzenecí byli po potlačení vzpoury rozvezeni do jednotlivých nápravné výchovných ústavů na Slovensku, ale hlavně do ústavu v Kuřimě na Moravě.

Celý případ se podrobně vyšetřuje a zatím nelze říci, kdo byli organizátoři vzpoury. Ale ví se, že hlavní slovo měl dvojnásobný vrah Láci (cikánského původu).

Hmotná škoda, zaviněná vzpourou, je tedy značná. Ale s povděkem je třeba vzít na vědomí, že nedošlo k obětem na lidských životech, což vzhledem k počtu vzbouřenců a jejich fanatickému chování je opravdu malý zázrak.

Drobné zprávy z domova

Sezimovo Ústí. V neděli 25. března byl po téměř 20 letech opět veřejnosti přístupný hrob prezidenta dr. Edvarda Beneše. Předseda Čs. strany socialistické dr. J. Vyvadil položil na prezidentův hrob kytici květin.

Praha. U příležitosti výročí smrti dr. Milady Horákové bude z iniciativy členů Klubu dr. Milady Horákové vydána pamětní poštovní známka.

Nitra. Kovošrot rozebírá armádou vyřazené tanky a transportéry, ocel dodává železárnám v Podbrezové, motory zájemcům z lesnictví a zemědělství. Do konce roku rozeberou 800 tanků a ještě víc obrněných transportérů.

Praha. Bývalé státní sanatorium Sanops, které do prosince sloužilo jen komunistické smetánce, je nyní nemocnicí a poliklinikou pro sousední obec, ale definitivní určení sanatorium ještě nemá.

Domažlice. Tři pracovní skupiny zdejší brigády pohraniční stráže odstraňují 2 až 3 km ostatních drátů z hranice denně.

Dunajská Středá. Ve Velkém Blahově došlo při požáru ke zničení 24 druhů agrochemikálií v objemu 45 tun. Škoda přes 4 milióny Kčs.

Žatec. Poslanci branných a bezpečnostních výborů Federálního shromáždění navštívili 23. března zdejší stíhači letecký pluk a u vojáků z povolání se informovali o situaci v armádě. Rokovali též s vojáky protiletadlové raketové brigády.

Prostějov. Zvláštnosti mezi akcemi k oslavám 600. výročí založení města, bude mezinárodní mistrovství armád v parašutismu za účasti družstev z Francie, Rakouska, Švýcarska a několika afrických zemí.

RESTAURANT HIRSCHGARTEN

Návštěva jedné z nejkrásnějších výletních restaurací zůstane pro Vás zážitkem

K naší staročeské a myslivecké kuchyni

točíme plzeňské a budějovické pivo

Velká terasa s výhledem na jelení zahradu a minigolf
Salonky od 10-70 osob
pro rodinné slavnosti a hostiny
Otevřeno denně kromě pondělí od 11.00-23.00.

Na Vaši návštěvu se těší

Rodina Koubova
Elisabethenschneise
6380 Bad Homburg / Dornholzhausen
Tel.: 06172 - 33525

V SAMÉM SRDCI
SAN FRANCISCA

Restaurant

685 Sutter/Taylor

(415) 441-5678

TAJEMNÝ KONZULÁT V KARLOVÝCH VARECH

Sovětský konzulát v Karlových Varech, umístěný v lázeňské vile, žil jedenadvacet let obestřen rouškou tajemství. Obč. fórum ve Varech se zástupci komise, která prověřuje činnost Státní bezpečnosti, tak důrazně naléhalo, že pracovníci sovětského konzulátu musejí ustoupit a povolit veřejnou besedu s novináři. Těch přišlo hodně, protože je přilákalo oznámení nového konzula, Jurije Michajloviče Těrechova, že odpoví na každou otázku, kterou dostane a že žádnou nezahraje do autu. Beseda se sešla, trvala bezmála tři hodiny, dotazy byly všetečné, např. kolik důstojníků KGB působilo v severních a v západních Čechách, komu patří vila, v níž je konzulát umístěn, jak to bylo se sovětskými poradci v jáchymovských dolech na uran. Některé odpovědi byly vskutku otřesné, tak třeba oznámení, že těsně na hranicích s Bavorskem existují v Horních Pasekách a Patě na Chebsku dvě utajené sovětské posádky. Rozruch vzbudilo zjištění, že sovětsští hosté platí v lázních dvacet roků za léčebnou kúru jen 80 korun denně, zatímco světová cena za jedno lůžko v lázních je 250 západoněmeckých marek. V jednom sanatoriu Imperial, které bylo dlouho majetkem sovětské armády jako válečná náhrada, se dodnes - 45 let po válce - dodržuje slib, že bude ročně léčit při nejmenším dva tisíce sovětských pacientů. Ti ovšem platí jen třetinu ceny. Rozdíl v ceně v částce 12 milionů Kčs ročně (za 8 000 sovětských hostů) hradí ostatní sanatoria. V severních a západních Čechách žije 1 200 sovětských občanů - civilistů a kromě nich stovka expertů, z nichž třetina dohlíží na jaderný program ve Škodovce, ostatní jsou zaměstnáni porůznu.

Co se přítomnosti důstojníků KGB týkalo, konzul odpověděl diplomaticky. Ano, důstojníci KGB dřív byli, ale už odjeli. Vyhlášené odpovědi konzul i na odhalení Občanského fóra, že sovětsští odborníci sami uskutečňují geologický průzkum Krušnohoří a hledají nová ložiska uranu. Otevřeně se mluvilo také o družbě Karlovarska se sverdlovskou oblastí a severních Čech s vladimířskou oblastí. Styky jsou k ničemu, ekonomicky přemyslí minimum. Posléze se rozprava dostala až k tomu nejzákladnějšímu, k čemu vlastně konzulát v Karlových Varech je? Není to nic tajemného. Konzulát je tu od toho, aby poskytoval turistům a občanům informace, aby navazoval potřebné styky. Proč se to 21 let tajilo, nikdo nemůže říci.

NEMOVITOSTI V ČESKOSLOVENSKU

Informace o podmínkách koupě a pronájmu nemovitostí Vám zašle a realizaci zprostředkuje

Ing. Jiří Pelanek-Reality
M. Pujmanové 18
CS-602 00 Brno, Československo

Teplice. V okrese každoročně umírá o 260 - 280 lidí víc, než by mělo, kdyby úmrtnost byla stejná jako v celé ČR. (Z lékařské zprávy).

Praha. Po 40 letech se sešli členové Armády spásy a rozhodli se, že budou pomáhat tělesně postiženým, opuštěným dětem, alkoholikům a románům.

Karlovy Vary. Místní Strana zelených vyhlásila forosoutěž o nejošklivější stavební objekt ve městě. Z vítězných snímků uspořádá výstavu s názvem Rudá minulost - zelená budoucnost.

Praha. Čs. rozhlas referuje: Jeden ze známých pražských nočních klubů Alhambra představil 4. dubna svůj nový noční program. Pražské kulturní středisko ho pojalo jako výpravnou revue, v níž baletky, tanečníci a mimové provázejí hosty klubu na poněkud bláznivě pouti Prahou. A protože také Alhambra jde s dobou, jsou i v jejím programu dívky nahoře bez. Bonbónkem na závěr je dnes už všudypřítomný striptease.

Tenisový zázrak se nekonal

USA VÍTĚZÍ NAD ČESKOSLOVENSKEM 4:1

Stejně jako před rokem bylo i letos čs. družstvo vyřazeno z Davisova poháru už ve čtvrtfinále: v r. 1989 tenisty SRN 2:3, tentokrát týmem Spojených států 1:4. Společným jmenovatelem obou těchto pražských utkání je neúčast čs. tenisové jedničky Miloslava Mečíře, který je více nemocen nebo zraněn, než schopen hrát. V posledních šesti týdnech před duelem s USA absolvoval několik léčebných kúr v Piešťanech, podrobil se několika lékařským vyšetřením, ale nic nepomohlo. Bolesti v zádech měl prý tak hrozné, že by býval nebyl schopen udržet raketu v ruce. Za tohoto stavu musel nehrající kapitán čs. družstva František Pála postavit ke dvouhře Milana Šrejbera a mladého, 22letého Petra Kordu.

Oba tito reprezentanti nezačali však utkání s USA špatně. Milan Šrejber prohrál sice úvodní střetnutí se sedmým hráčem světového žebříčku, Aaronem Kricksteinem, ale stalo se tak až po velkém boji, trvajícím čtyři hodiny a dvanáct minut dosti nešťastně 6:4, 6:7, 6:7, 7:6 a 3:6. A nebyť snad několika pochybných rozhodnutí čárového sudího, kdo ví, jak by zápas dopadl. Skutečností však bylo, že Spojené státy se ujal vedení nad Československem 1:0 a v hledišti pražské Sportovní haly nebylo asi nikoho, kdo by věřil, že mladý Petr Korda obstojí ve druhém utkání prvního dne Davisova poháru proti světové pěťce Bradu Gilbertovi lépe. Korda se však postaral o úplnou senzaci, když po hře světové extratřídy deklasoval Brada Gilberta 6:2, 6:3 a 6:3, a tak stav utkání Československo-Spojené státy byl po prvním dnu nerozhodný 1:1.

Radost příznivců čs. tenisu neměla však dlouhého trvání. Čs. dvojice Korda-Šrejber podlehla totiž hned druhý den podle očekávání jedné z nejlepších světových deblových dvojic, Rickovi Leachovi a Jimu Pughovi, ve třech sadách 4:6, 4:6 a 4:6 a Amerika vedla nad Československem 2:1. Od Fr. Pály bylo asi nesmyslné, že k této čtyřlize postavil Kordu se Šrejberem. Ty měl nechat odpocívat, aby byli fit v závěrečný den pro dvouhry. Proti skvělým Američanům měl postavit třeba Nováčka se Šmidem, protože už předem mu muselo být jasné, že v deblu nemá Československo za žádných okolností šanci.

O svém postupu do semifinále Davis Cupu rozhodli Američané už v prvním utkání třetího dne, kdy unavený Petr Korda prohrál s Aaronem Kricksteinem 2:6, 3:6, 6:1 a 3:6. Spojené státy vedly 3:1 a tak poslední dvouhra se už hrála pouze na dva vítězné sety. Za Milana Šrejbera, který se den předtím ve čtyřlize navíc zranil, musel k poslednímu zápasu nastoupit Karel Nováček, který prohrál s Bradem Gilbertem 2:6 a 1:6 a tak konečný výsledek čtvrtfinálového střetnutí USA-Československo zněl - stejně jako v roce 1981 v New Yorku - 4:1. Tehdy jediný bod čs. družstvu získal Ivan Lendl, který hned v úvodu střetnutí porazil Johna McEnroea (s čerstvými wimbledonskými vavříny) 6:4, 14:12 a 7:5.

Likvidace ČSTV

V Paláci kultury v Praze došlo ve dnech 25. - 26. března k mimořádnému sjezdu ČSTV, na kterém byla tato 33 let trvající vrcholná organizace čs. sportu na návrh nedávno vzniklých svazů: Českého svazu tělesné výchovy a sportu a Slovenského sdružení tělesné kultury zrušena. Hlasování členů předcházely různé reteráty, z nichž snad nejzajímavější měl dosavadní, poslední předseda ČSTV Pavel Klapuš, který mimo jiné řekl: „ČSTV byl ovládnut totalitní politikou mocí, nezvládl roli, kterou měl mít. Dopustil se chyb a deformací“.

Novou organizací je „Československá konfederace sportovních a tělovýchovných svazů“, k níž se už dobrovolně přihlásilo 48 federálních svazů a prvním předsedou byl zvolen ing. Karel Pilný. Ten také nastínil poslání této konfederace, když prohlásil: „Účelem je vytvořit pro tělovýchovné jednoty, oddíly a odbory i pro svazy široký prostor pro nové formy svobodného a demokratického sdružování, pro pluralitní uspořádání tělesné výchovy.“ Definitivní má už být konec nařizování a vnučování nejruznějších modelů a doktrin komukoliv; o formách sdružování rozhodne jen a jen vůle členů. V závěru tohoto mimořádného zasedání v Praze byl schválen postup převodu majetku ve vlastnictví ČSTV na jednotlivé nástupnické organizace. Zánik ČSTV nastane registrací poslední nástupnické organizace, a to nejpозději do konce června 1990.

KDO DO BERNU PRO TITUL MISTRA SVĚTA V LEDNÍM HOKEJI?

Od Pondělí velikonočního (16. dubna) do 2. května bude na bernském zimním stadionu Allmend (a i na ledové ploše v blízkém Fribourgu) probíhat 54. mistrovství světa v ledním hokeji, které je tentokrát mnohem vyrovnanější soutěží, než tomu bylo na předešlých šampionátech. A to snad

i proto, že velký favorit posledních let, Sovětský svaz, bude ve Švýcarsku postrádat několik svých hvězd, které odešly „za chlebičkem“ do kanadsko-americké profesionální ligy NHL. Pravda, i silně omlazená sovětská „šporná komanda“ hraje výborný hokej, ale přece jen nemá zkušenosti borců typu Makarova, Krutova a dalších, kteří se prosadili už na celé řadě světových mistrovství a na olympiádách.

Mistrovství světa se i tentokrát zúčastní osm reprezentačních týmů, které budou hrát spolu každý s každým a první čtyři mužstva postoupí do závěrečných bojů o titul mistra světa, přičemž body získané v základní části se do „play-off“ nepočítávají.

Jak ve Švýcarsku obstojí čs. hokejisté? Trenéři čs. národního mužstva: dr. Pavel Wohl se Stanislavem Neveselým považují za úspěch pouze získání medaile. Každé jiné umístění bude klasifikováno záporně.

V premiéře světového šampionátu (16. dubna) bude soupeřem Čechoslováků (ve Fribourgu) reprezentační tým USA, který v posledních letech se svými profesionály dovedl na naše hokejisty zahrát. Druhý den na to se v Bernu střetnou s Finskem, se kterým na jeho kluzišti prohráli v přípravě na mistrovství světa 3:4 a remizovali 3:3. Po jednodelni přestávce nastoupí čs. národní mužstvo v Bernu proti nováčku „A“ skupiny Norsku a v pátek 20. dubna proti Západnímu Německu. O 48 hodin později dojde v Bernu ke střetnutí Československo-Kanada, v úterý 24. dubna k duelu Československo-SSSR a utkání v základní skupině mistrovství světa zakončí naši hokejisté ve čtvrtek 26.4. zápasem se Švédy.

Třetí „zlato“ Spartě

Příznivci jihlavské Dukly nebo košíckých hokejistů, kteří očekávali, že jejich oblíbenci budou i v play-off pokračovat ve svých skvělých výkonech ze základní části mistrovství republiky, museli být zklamáni. Znovu se totiž ukázalo, že závěrečné vyřazovací boje mají jiné zákony, každý zápas musí být rozhodnut (nemůže skončit remízou), což bezpochyby stojí i více nervů, navíc přece jen po 44 odehraných ligových kolech chybí už mnohým i kondice. Přesto však tento systém soutěže o přebornický titul přinesl i tentokrát hodnotné boje, napětí a dramaticitnost, které se musely divákům v ochozech stadionů líbit. Méně už těm na Horáckém stadionu v Jihlavě nebo na stadionu v Košicích, neboť obě tato mužstva zůstala najednou hodně dlužna své dobré pověsti a byla vyřazena už ve čtvrtfinále (tedy hned v 1. kole vyřazovacích bojů): Dukla Jihlava prohrála s osmým týmem tabulky základní části Litvínovem 6:2, 2:6 a 3:5, zatímco VSŽ Košice se sedmým mužstvem pořadí Poldi Kladno 1:2 a 3:5.

Naopak „výdrž“ měly a dobré výkony podávaly i v play-off týmy, které skončily v základní části mistrovství republiky na třetím, respektive čtvrtém místě: Dukla Trenčín a Sparta Praha, které se probojovaly do finálové série na tři vítězná utkání. A ačkoli trenčínští vojáci měli (co by třetí tým tabulky) v duelu se

Spartou v prvních dvou zápasech výhodu domácího prostředí) a pokud by bývalo došlo i k pátému zápasu, pak i v něm), Sparta své příznivce potěšila: vyhrála 5:1 a 4:2. Všeobecně se tedy mělo za to, že Spartáné rozhodnou přebory Československa hned ve třetím utkání (v prvním na domácím ledě), ale nestalo se tak: všichni Pražané jakoby měli najednou svázané ruce a nohy a s trenčínskou Duklou prohráli nečekaně 0:2. O dva dny později (v pátek 16. března) - znovu doma - si však už nedali ujít jedinečnou příležitost a zvítězili nad Duklou Trenčín 7:1 a stali se po 36 letech (potřetí v historii) mistry republiky. Třeba však dodat, že výsledek 7:1 neodpovídá docela tak průběhu zápasu, neboť až do 17. minuty prostřední třetiny byl stav nerozhodný 1:1 (po dvou třetinách vedla Sparta 2:1). Spartě však k triumfu dopomohli sami hráči hostujícího mužstva: vyprovokovali v poslední třetině celou řadu rvaček, které pochopitelně musel rozhodčí Rejthar trestat vyloučením (na obou stranách). Přesilovek dokázali však lépe využít Spartáné (čtyřikrát), kteří zvítězili nakonec 7:1 (po třetinách 0:0, 2:1 a 5:0) a získali tak zcela zasloužené Pohár mistra ligy. Velkou oporou Sparty byl reprezentační brankář Petr Bříza, z obránců kapitán mužstva Jan Reindl, Leo Gudas s Jaromírem Látalem, a z útočníků pak dostala od trenéra Josefa Horešovského a jeho asistenta Stanislava Bergera největší pochvalu tismace Musil-Kverka-Tlačil, stejně jako levé křídlo Jiří Doležal.

Jaké bylo další pořadí 1. čs. ligy?

Bronzovou medaili v nejvyšší čs. hokejové soutěži získalo nečekaně mužstvo Litvínova, které v boji o třetí příčku v konečném pořadí vyhrálo nad „překvapením sezóny“ týmem Poldi Kladno oba zápasy: v Kladně 3:1, odvetu doma 5:4. Suverénním kanonýrem nejen Litvínova, ale „střeleckým králem“ celé 1. čs. ligy se stal devatenáctiletý Robert Reichel, který střelil 49 gólů a na 34 nahlál.

Dvě mužstva, která udávala tón průběhu základní části 1. hokejové ligy: Dukla Jihlava a VSŽ Košice, v „play-off“ neuspěla a bojovala pouze o páté místo. Úspěšnější v tomto duelu byli košíčtí hráči, kteří zvítězili jak na Horáckém stadionu v Jihlavě, tak i na domácím kluzišti vždy 5:3. Zatímco v jihlavském týmu vynikal reprezentační brankář Dominik Hašek (který hrál ještě v minulé sezóně za Teslu Pardubice, pak však musel narukovat na vojnu a nuceně posílil jihlavskou Duklu), VSŽ Košice měly nejspolehlivějšího hráče v reprezentačním obránci Bačovi.

Dramatický boj se rozpoutal o sedmé místo: zvítězilo v něm mužstvo TJ Vítkovice, které zdolalo TJ Zlín 2:1 na střetnutí (5:8, 9:5 a 5:4). Tedy v těchto třech zápasech padlo 36 branek.

Devátí v 1. čs. lize skončili hokejisté Motoru Č. Budějovice, kteří porazili mužstvo Škody Plzeň v sérii na tři vítězná utkání 3:2 (v posledním doma 6:4).

Moravská metropole bez prvoligového hokeje

Ačkoli z tzv. prolínací soutěže šesti mužstev (dvou posledních z tabulky 1. ligy: Tesly Pardubice a Zetoru Brno a prvních dvou týmů I. české a I. slovenské národní ligy) postupovala v důsledku rozšíření nejvyšší soutěže mezi čs. elitu čtyři, rozhodlo se o třech nováčcích až v desátém, tedy posledním kole. Výjimkou byl loňský mistr a letošní jedenáctý tým 1. čs. ligy Tesla Pardubice, který se stal už předčasně vítězem tohoto kvalifikačního turnaje a pak už nehrál s plným nasazením. Do ligových bojů čtrnácti nejlepších mužstev „perníkáře“ doprovází Slovan Bratislava (vrací se do 1. ligy už po roce), Olomouc a Plastika Nitra.

Co se však děje s brněnským hokejem, který neměl ve slavné éře Bubník - Danda - Pantůček a spol. v celé republice - a nejen tam - vážnější konkurenci? Místní Zetor, který se teprve před rokem vrátil znovu do 1. ligy, hrál podprůměrný hokej, se kterým nemohl prorazit nejen v nejvyšší čs. soutěži (skončil dvanáctý), ale ani v „prolínáčce“ a tak hlavní město Moravy bude nyní bez 1. hokejové ligy.

Prolínací soutěž

	skóre	bodů
1. Pardubice	48:32	15
2. Bratislava	36:20	12
3. Olomouc	45:32	11
4. Nitra	34:31	10
neuspěli:		
5. Brno	23:28	8
6. Vimperk	21:64	4

Hejmův trenérský triumf v Düsseldorfu

Přestože naši hokejisté a hokejoví trenéři udávají už po dvě desetiletí tón západoněmeckým soutěžím, poprvé v historii vůbec se letos - v sezóně 1989/90 - probojovala do semifinále „play-off“ tři mužstva, která vedli čs. trenéři. Mužstvo ERC Schwenningen, jehož trenérské žezlo převzal po Václavu Nedomanském emigrant Jaroslav Malý, bylo sice vyřazeno v boji o účast v závěrečném utkání, do finálové série „best of five“ se však kvalifikovali: obhájce mistrovského titulu SB Rosenheim, jehož trenérem byl a ještě v příští sezóně zůstane bývalý čs. reprezentant a později trenér čs. národního mužstva dr. Jāno Starší, a Düsseldorfu I.G. vedený bývalým čs. reprezentantem Petrem Hejmou.

Z tohoto duelu vyšel vítězně Hejmův Düsseldorf, který vyhrál závěrečnou sérii nad mužstvem Jāna Staršího SB Rosenheimem 3:2 na utkání, když ten poslední zápas na düsseldorfském ledě rozhodli domácí pro sebe vysoko 8:2. A není třeba zvlášť zdůrazňovat, že Petr Hejma se stal nejpoblárnější düsseldorfskou osobností měsíce března.

Petr Hejma, který naposled oblékal dres čs. národního mužstva na zimních olympijských hrách r. 1968 v Grenoblu (a v památném utkání se Sověty 5:4 dával velmi důležitý druhý gól), žije od léta 1968 se svou manželkou, bývalou čs. tabletenisovou reprezentantkou a mistry Evropy v deblu, v Düsseldorfu. Zde patřil už tehdy k nejlepším hráčům a stal se s týmem Düsseldorfu I.G dvakrát mistrem Německa a dvakrát i střeleckým králem nejvyšší západoněmecké hokejové soutěže. Ačkoliv pracoval a stále pracuje jako inženýr Městských podniků města Düsseldorfu, byl později i několik sezón asistentem trenéra německé reprezentace Xavera Unsinna; této funkce se však musel po loňském mistrovství světa ve Stockholmu vzdát - a nyní se vzdává i trenérského místa v Düsseldorfu -, protože je až příliš zaneprázdněn ve svém povolání. Chce se - jak mi řekl v interview - věnovat konečně pořádné rodině. Petr Hejma s manželkou Martou, rozenou Lůžovou, mají dvě děti - devatenáctiletý Petr hraje už druhou sezónu za juniorský reprezentační tým Spolkové republiky Německo a začíná už oblékat i dres prvního mužstva Düsseldorfu EG.

Telegraficky

V přípravě na XIV. mistrovství světa r. 1990 v Itálii sehrálo čs. fotbalové národní mužstvo v Brně přátelské mezistátní střetnutí s Egyptem, se kterým senzačně prohrálo 0:1, když zlatou branku soupeře vstřelil ve 72. minutě Mohammad El Kass. A přestože čs. tým nemohl nastoupit kompletní (chyběl i jeho kapitán I. Hašek, který se necelý týden předtím podrobil kontrole zraněného kotníku, který musel pak mít deset dnů v sádře), je prohra s tímto zástupcem africké kopané na světovém šampionátu v Itálii velkým neúspěchem, přímo ostudou!

Nejúspěšnějším čs. lyžařským skokanem sezóny 1989/90 byl poprvé vůbec devatenáctiletý František Jež, který vyhrál čtyři mezinárodní soutěže a obsadil několik předních míst, a v celkové klasifikaci Světového poháru skončil na velmi čestném pátém místě (202 body). Lepší byli už jen: Fin Nikkola (287 bodů), Rakušané Vettori (239 b.) a Felder (236 b.) a západní Němec Thoma (206 b.).

V obřadní síni v Ostravě-Vítkovicích se 2. dubna rozloučili rodinní příslušníci a přátelé z řad sportovců se 64násobným čs. hokejovým reprezentantem a hráčem Vítkovic, Václavem Bubníkem, který ve věku 64 let podlehl dlouhé a zákeřné nemoci. Václav Bubník, vstřelil v roli obránce (krátký čas i útočníka) vstřelil 88 ligových a 14 reprezentačních branek, hrál na dvou olympiádách: r. 1952 v Oslo a o čtyři roky později v italské Cortině d Ampezzo.

K.Drážďanský

VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E

DOBŘE VAŘÍ—DOBŘE SLOUŽÍ

VAŠATA E

VZORNÁ ČESKOSLOVENSKÁ RESTAURACE

339 EAST 75th STREET, NEW YORK, N. Y. 10021

TEL.: 988 - 7166 a 650 - 1686

VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E